№ 1-2 Recl. la 19/I-935.

CRUCIADA ROMÂNISMULUI

SĂPTĂMÂNAL DE ORIENTARE POLITICĂ ŞI SPIRITUALĂ

Director: MIHAIL STELESCU

APARE JOIA
8 pagini, 2 lei

ANUL I, No. 3
Joi 6 Decembrie 1934

Puterea exemplului

Zilele trecute s'a hotărât în cameră ca toţi parlamentarii să-şi dea leafa pe trei luni pentru împrumut. Publicul din afară a rămas surprins de gestul mărinimos al deputaţilor. Leafa pe trei luni, da, dar numai leafa, iar diurna de 800 de lei pe zi aceia merge înainte. Leafa de deputat e şi ea mică: 6000 de lei.

Acest gest cu aspect de mărinimie rămâne în fond o sarlatanie demagogică ca tot ce se leagă de instituţia putregăită a parlamentarismului actual.

In timp ce fiecare slujbaş vine cu drag să *depuie toată leafa lui pe o lună* la împrumutul pentru ridicarea ţării, în timp ce ţărani din funduri de văgăuni îşi aduc pentru *ţară* economiile lor. In timp ce la ghişee aleargă sărac şi bogat să dea ce are în grija statului, trecând peste impedimente de ordin politic şi subscriind din tot sufletul pentru redresarea economiei româneşti, saltibancii întrunirilor politice vin şi svârle dela tribuna camerei încă o minciună electorală, înşelând lumea, ţara şi neamul.

Să fi dat tot, să *fi renunţat definitiv* la diurnă şi leafă domnii deputaţi care au ocupaţii şi venituri sigure din câte două trei părţi.

Ce muncă prestează un deputat actual pentru ţară?

Gratuit pe căile ferate, reduceri peste tot, afaceri, intervenţii din care ies bani pentru cei ce se pretează.

Iar diurna la cameră o încasează regulat deşi deputatul nu vine tot atât de regulat, punând atunci când lipseşte, să-l iscălească un coleg în condica de prezenţă.

Ştie cineva în România că şedinţele Camerei şi Senatului costă pe ţară 800.000 până la 1.000.000 de lei pe zi?

Ce câştig moral are ţara din această risipă materială.

Şi când te gândeşti că acest ban e luat din impozitele grele ce apasă umerii ţării.

Am fi vrut cel puţin acum când e vorba de un împrumut pentru salvarea ţării să-i vedem pe negustorii din dealul Patriarhiei renunţând la leafă şi diurnă pe trei luni, iar nu la mascarada de 18.000 lei din 90.000 cât încasează un deputat pe trei luni.

Ce ruşine.

Se cer ţăranilor, funcţionarilor, muncitorilor şi tuturora sacrificii, dar «reprezentanţii naţiuni» «în loc să dea exemplul şi să fie primii la greu, rămân ultimii ba mai mult, sânt şi şarlatani.

Cât ar înflori acest neam şi cât de uşor ar înfrunta toate greutăţile dacă în fruntea gloatei ar fi adevăraţi păstori, care să-şi dea viaţa pentru apărarea turmei lor.

Toţi aceşti domnii se plâng de anarhia, de lipsa de conştinţă cetăţenească a ţăranului care nu se mai prezintă la vot, dar uită un lucru elementar, ca să poată cere, trebuie să dea. Puterea exemplului e uimitoare. Cuvintele nu ajung, faptele, şi acestea nu cerute la colţuri de stradă, ci împlinite de fiecare acolo unde este.

MIHAIL STELESCU

Indemn la solidaritate

de AL. ZAHARIA

Sîntem la o răscruce a drumului, cînd lumea s'a săturat şi de vorbe mari şi de acuzări. Simţi, parcă aievea, cu oricine te întîlneşti, sgura şi putreziciunea sufletului său. Oportunismul din actele sale, şantajul din curajul său, căpătuirea din munca sa dezordonată. Faptele obicinuite fiecărei zile, observaţiile însemnate asupra vieţii cîtorva, denunţă psihologii, cari dor, nu atît prin existenţa lor, cît prin faptul că au putut lua naştere într'o epocă, improprie mai mult decît niciodată.

Insăşi lupta de azi a tineretului împotriva bătrînilor este falşă, pe motivul simplu că semnalul supremaţiei unei generaţii, prin uzurparea celeilalte, nu este cel logic. Şi apoi, să mărturisim, pe tinerii noştrii îi vor, mai mult funcţiunile bine plătite ale celor bătrîni, nicidecum rosturile pe cari aceştia le îndeplinesc.

Evident, generaţia care a făcut Unirea îşi are o vină evidentă, prin parada desmăţului public a primilor ani după răsboi. In epoca aceia de accelerată ghiftuire oneroasă a unora şi-a făcut apariţia mesianismul denunţător al străzii. Şi a fost uşor ca în turmentarea firească, şantajul să se consacre adevăr, demagogia —, mesianism, iar lipsa de bunăcuviinţă, sinceritate. Toate aceste flori, ale viciului generaţiei bătrîne, cresc astăzi în sufletele tinere ale camarazilor mei. Vina cea mare stă în aceea că am împrumutat numai mijloacele de luptă ale bătrînilor, uitînd în febra anarhiei noastre sufleteşti, că ei mai au ceva: cultura şi experienţa vieţii, — care, multora din noi, lipseşte.

Şi totuş nu putem rămîne aşa. Nu ne putem adăsta năruirea stînd contemplativi, în aşteptarea compromisurilor, ori scormonind gunoaiele vieţii publice. Să ne desmeticim, cît încă nu-i prea tîrziu şi lepădaţi de tot ce ne-a încurcat gîndurile, pînă acum, să ne unim cu toţii, să ne *solidarizăm* într'o *muncă*, a cărei finalitate să fie perpetuarea existenţei demne a neamului romînesc.

Tineretul de astăzi nu poate fi nici *negativist* şi nici *disperat*. Negativist, nu!, pentrucă rostul unei generaţii nu e de a debarca sgomotos şi ca la bîlci, pe cealaltă, — discontinuînd, astfel, curba evoluţiei. Generaţiile sînt ca şi edificiile. Se susţin, se armonizează şi în unison, dau faţada unei culturi. Disperaţi, iarăşi nu ne este permis să

(Continuare în pag. VI-a).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SPORT

Să continuăm

Dela o vreme, presa în general şi ce-a sportivă în special, e locul de întâlnire al tuturor pistruiaţilor fonfi; nu poţi întoarce capul într'o parte, fără ca ramificaţiile nervilor olfactivi, să nu-ţi aducă aceeaş veşnică duhoare de usturoi, nu poţi, încerca o reformă — fie ea cât de necesară — fără ca reprezentanţii acestei desgustătoare naţiuni, să nu iasă la iveală — ca şi păduchele — căutând să-şi impună puncte de vedere.

Nu ştii ce să mai crezi, eşti în România sau în Palestina? E o realitate strigătoare, ce a fost ocolită matematic.

Acum de pildă, când se discută formarea echipei naţionale pure, cine credeţi că se împotriveşte:

Excrocul Moritz Beillis *prin* Gazeta Sporturilor, Art. *şi* Alphons Vogel *în* Dimineaţa, Adevărul *şi* Vestea, Jack Berariu *în* Rampa *şi* Valer Făgărăşanu *în* Facla.

Aceşti neobrăzaţi, cu epiderma mai groasă decât şoriciul porcului, nu pot fi aduşi la realitate, decât printr'o aplicaţie contondentă în partea opusă capului.

*

Suntem în ajunul unui mare examen internaţional: Balcaniada. *România, va trebui să arate Europei sportive şi în special celor ce au ştiut să fabrice săgeţi usturătoare, că foot-ball-ul său, este pe aceiaş treaptă de pe care a fost — fictiv — prezentat de minoritari.*

Aceasta cu atât mai mult, cu cât celelalte ţări din peninsula Balcanică, ce au renunţat la colaborări minoritare, au ajuns să-şi formeze reprezentative — în adevăratul înţeles al cuvântului — redutabile.

Intrucât, ne-a încălzit pe noi victoria repurtată asupra Franţei (6—3), când presa pariziană ce a comentat eşecul, a spus că a fost înfrântă de reprezentativa ungurilor din România; *sau, la ce ne-a folosit figura admirabilă reuşită la Triest în faţa Cehoslovaciei, când presa italiană punea — ca o ironie — repezentativa română, între ghilimele.*

Acestea, au fost palme ce au răsunt strident şi nu pot fi uşor uitate.

E adevărat, că aceşti minoritari ne-au adus victorii răsunătoare, dar nu e mai puţin adevărat, că nu s'au putut abţine — sângele a vorbit — de a ceda Ungariei la Budapesta, cu un scor (4—0) dezastruos.

Apoi, cine a contribuit în 1932 la lamentabilul eşec (5—0) din faţa Poloniei, când cu un an înainte îi bătusem (3—2) la ei acasă?

Cine a muncit apoi pentru reabilitarea prestigiului naţional, faţă de Ungaria? Doar, Bindea şi Sepi; iar faţă de leşi cine ne-a reabilitat, nu tot o mână de români?

Atunci pentru ce mai schelălăesc javrele? Pierd gheşefturile?

La dracu; să-şi plaseze în altă parte calităţile de samsari, nu în sport, de care trebue să stea cât mai departe, deoarece nu vrem ca reprezentativa naţională să aibă acel miros caracteristic.

Sau... doamne, i-o fi durând inima.. „experienţa de tristă memorie dela Lemberg"; eu cred însă că îi doare mai mult de dorul arginţilor ungureşti, pe cari nu-i vor mai încasa, de nu vor reuşi să întocmească echipa naţională din epavele maghiare.

Nu poţi, decât să zâmbeşti, privind zvârcolirile misiţilor neputincioşi, ce încearcă în ultimă instanţă, să stropească cu noroiul avalanşelor pătimaşe de calomnii pe integrul maior şi marele român, ce a ştiut să rezolve dezideratul naţionalizării: d-l Ţane Săvulescu.

Nu te teme domnule maior. Mergi cu încredere pe drumul trasat, căci numai voinţa fermă, va aduce laurii succesului.

Nu ascultaţi palavrele măgarilor ce încearcă să vă depărteze de frumoasa operă ce construiţi; în inimile lor, nu există decât noroi, pe când în ale noastre, ale românilor, există un idealism, o pornire sinceră, curată ca şi sufletele noastre.

Nu trebue să urmărim victorii „naţionale" discutabile, mai bine înfrângeri onorabile, ce sunt menite să pregătească viitorului, o cale, pe care succesele să se impletească cu acea mulţumire sufletească dătătoare de voioşie, caracteristică românilor.

Inceputul dela Lemberg, e menit să fie o candelă, ce va lumina simbolic în viitor.

Deci, să continuăm.

TOMA ALEXANDRESCU

BOX

O gală interesantă la Gib

Duminică seara, va avea loc în sala Gib din str. Isvor, o interesantă gală naţională de box.

In fruntea programului, se găsesc cei mai buni pugilişti români: Toma Aurel, Ion Gorun, Mielu Doculescu şi Vasile Stoian, ce îşi vor disputa respectiv titlurile naţionale la cocoş şi semimijlocie.

Matchul vedetă, ce se va disputa între Aurel Toma şi Ion Gorun în cadrul categoriei cocoş, promite vizionarea unei dispute de calitate; ambii combatanţi, fiind posesorii unei technice avansate şi a unei combativităţi îndrăcite. Pentru noi, favorit e Gorun.

In match semivedetă, Mielu Doculescu e favorit indiscutabil, Vasile Stoian, arătând în ultimul timp o formă puţin satisfăcătoare.

Primul match profesionist ce va pune faţă în faţă pe Traian Petrescu şi Aurel Climan, va vedea învingător la puncte pe Petrescu.

Programul va fi complectat cu 3 matchuri de amatori.

Cu avionul în stratosferă

Duminică, aviaţia fascistă de specialitate, a reuşit într'un sbor de antrenament, să atingă 10.500 m. înălţime. Actualmente, se studiază posibilităţile unui sbor cu avionul, în stratosferă.

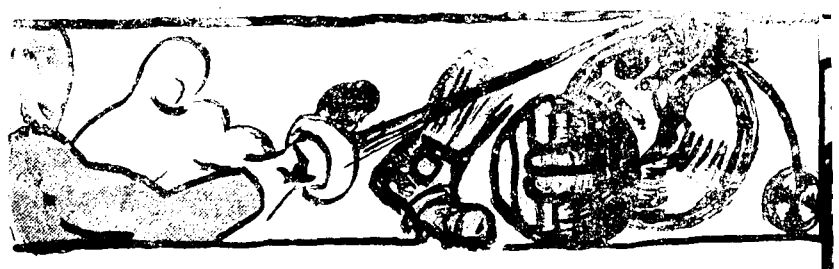

De vorbă cu Constantin Stanciu

Natura, atât de avară în distribuirea acelor particularităţi, ce scot din comun personalităţi evidente, a fost extrem de favorabilă lui Constantin Stanciu.

In adevăr, — exceptând faptul că «nea Costică» e un desăvârşit intelectual — cariera sa sportivă, e o realitate ce trebue privită cu admiraţie, fiind singurul foot-ball-ist din vechea gardă, ce a reuşit să se menţină pe primul plan al sportului românesc!

E jucătorul, ce a trecut prin toate posturile unei echipe; de la portar până la înaintaş, dela stânga până la dreapta, în toate situaţiile, dând dovada unor calităţi excepţionale.

A jucat de cele mai multe ori în echipa capitalei şi de un număr relativ în echipa naţională.

Stăpânit de dragoste de sport în general şi de foot-ball în special, Stanciu a jucat cu o vitalitate şi ardoare indescriptibilă pentru promovarea şi afirmarea sportului românesc.

Inscris din 1921 sub culorile Venusului — aici se remarcă seriozitatea sa — el a apărat 13 ani consecutiv culorile clubului, ce avea să devină mai târziu fala foot-ball-ului românesc.

*

Lam găsit pe arena din splai, unde cerceta cu minuţiozitate lipsurile ce se cer satisfăcute.

După ce iam explicat prezenţa mea acolo şi după ce în prealabil mai dă câteva ordine de punere la punct a stricăciunilor, Stanciu îmi stă la dispoziţie în cabina clubului.

Aci, înviorati de căldura ce răspândea un godin, l-am supus următorului interogatoriu:

Cum v'aţi hotărât să abordaţi acest sport?

Ca ori-ce bleureştean, am început să joc foot-ball pe maidan; am fost dela început atras de el şi ca în ori-ce situaţie, începutul e greu...

Când a-ţi început să-l practicaţi efectiv?

In 1931, când m'am înscris la Venus şiam activat în categoria II-a

V'a ajutat cineva la începutul carierei?

Da, eram cu toţii antrenaţi de Alexandru Nicolau, pe care noi îl numeam «unchiul» şi Mitty Niculescu.

Amintiri asupra debutului?

Am jucat la început, cu un club unguresc Aurora şi am cedat cu 5—1. După un an, reuşisem să înjghebăm o echipă redutabilă; în 1924, am fost trecuţi în categoria I-a şi în cadrul aceluiaş an, după un banchet colegial, Mitty mi-a cedat, căpitănia echipei.

Ceva despre cariera de internaţional.

In primul rând, am jucat 35 matchuri în reprezentativa capitalei...

O!... desigur un record.

Da, — răspunse Stanciu surâzând — sunt primul pe listă; la inaugurarea O. N. E.-Fului, s'a jucat matchul Bucureşti-Belgrad şi eu am fost acela care a marcat primul goal pe el.

Ceva despre formaţiile bucureştene.

Nu avm prea multe bune...

Dar acele pe care le avem?

Dintre ele, Unirea Tricolor mi se pare mai omogenă şi constantă; C. F. R. e o echipă redutabilă, a suferit însă în ultimult timp, o pronunţată eclipsă de formă; iar Juventus, are multe lipsuri, nu e o echipă complectă.

Credeţi că e necesară educaţia spirituluală a foot-ballistului?

Da şi nu. Sunt echipe de muncitori — în special ungureşti — admirabile, ce nu pot primi o astfel de educaţie.

Care v'a fost cel mai greu match din carieră?

Un match greu, a fost cel cu Jugo-Slavia din 1929, pe care l-am câştigat cu 2—1... ar mai putea fi şi cel cu Peru, câşigat tot de noi (3—1)... dar nu, matchul cu Prostejev în Ceho Slovacia, a fost extrem de greu. Imi amintesc, de deplasarea noastră la Montevideo — a fost ce-a mai frumoasă excursiune, în care am văzut cele mai frumoase oraşe din lume: Rio de Janeiro şi Buenos Aierès. Cu această ocazie am văzut în Uruguay, cea mai extraordinară formaţie. Acolo, publicul începând cu intelectuali şi sfârşind cu cea din urmă spălătoreasă, cunoşteau biografiile jucătorilor. După victoria din finală, cu 4—2 asupra Argentinei, populaţia a trăit o noapte de delir: lampioane, muzică, jocuri, a fost ceva indescriptibil.

Pe toate maşinile, era scris 4—2, iar de ele, erau legate cutii, patru tinichele, 4 câmaţi toate simbolizând victoria.

In matchul nostru cu Perus am fost rănit după 10 minute de joc, am trecut apoi pe dreapta şi cu piciorul rănit, am marcat un gool.

Am văzut acolo un public şi un foot-ball fenomenal.

Superior celui englez?

Nu ştiu, pe cel englez nu l'am văzut.

Credeţi că ar fi necesară o literatură sportivă?

Ar fi admirabilă, dar nu are cine să o scrie. S'ar vedea acolo, cum se jucau acum zece ani câte 3 matchuri pe zi, nu unul 2 pe săptămână.

Eu îmi amintesc, că am jucat odată în chipa de juniori, cu C. A. B. — eram gool kepernise marcase 2 gooluri, am trecut apoi la înaintare, am marcat 3 gooluri şi am revenit în poartă.

La sfârşit, am jucat în echipa cat. II-a contra Unirii Tricolor şi am suplinit un titular — ce lipsea — din prima garnitură.

Altădată, am jucat 3 matchuri în patru zile, contra W.A.C. Sâmbătă în formaţia Venusului, Duminică în a Juventusului şi Marţi revanşa.

Pe atunci, nu exista ura — de astăzi, între cluburi.

Consecinţele acestei stări, se pot vedea la... sfârşitul clasamentului divizionar.

Care vă e idealul?

Să pot juca mai departe în formaţia Venusului, ca să o pot susţine în contra... propriului public.

In rest să fiu sănătos şi să trăesc cât mai confortabil.

Deloc pretenţios... ATOM

MOTOCICLISM

Un sport ratat, de materalismul conducătorilor

Noi românii, suntem posesorii unui public, sportiv prin excelenţă, care, fără a avea înclinaţii deosebite faţă de anumite ramuri sportive, ştie să încurajeze şi mai ales să aprecieze, spectacole de bună calitate.

Un caz eloqvent, l'a constituit desigur, motociclismul; pornit pe drumul spinos al consacrării, acesta a reuşit să-şi formeze într'un timp relativ scurt, o popularitate considerabilă

Ca or cărui sport, însă, iau trebuit elementele esenţiale, necesare unei continuări glorioasă.

Construirea velodromului din şos. Ştefan cel Mare, a umplut un gol ce se făcea tot mai mult resimţit, de sportul cu motor.

Odată înlăturată această piedică, motociclismul ce poseda elemente de clasă 'nternaţională, ca: *Moraru, N. Ionescu-Cristea şi C-tin Cantacuzino,* a trecut alături de box şi foot-ball, pe primul plan al mişcărilor sportive. Reprezentanţii noştrii, au ocazia să se impună cu autoritate, învingând elemente de talia lui *Frederich Cerny, Leopold Kilnmayer, Nils Sorensen, F. Meynier* — devenit apoi champion mondial. şi să cucerească fără dificultate *Cupa Balcanică.*

Conducătorii M. C. R. cari grăbiseră ascesiunea motociclismului reuşind să adune la velodrom mii de spectatori şi să dea posibilităţi de afirma elementelor tinere: *Ovidu Ionescu, C. Voluntaru I. Tănase* s. a., au fost acei ce i-au grăbit sfârşitul prin reuniuni execrabile şi preţuri exorbitante.

Aceşti domni, ce merită laude pentru început şi hulă pentru sfârşit, căutând să profite de peurma acestui spo t, l'au trecut — pentru un moment, în disgraţia publicului.

Să sperăm, că viitorul îl va readuce pe primul plan.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

COOPERAȚIA

Zilele trecute am asistat la un spectacol curios: Congresul cooperației din Muntenia, ținut sub auspiciile unei adevărate schisme în două săli diferite și patronat respectiv de liberali și național-țărăniști.

Inainte de a examina ce e două anateme aruncate de unii asupra celorlalți, să ne fie îngăduit a face un scurt istoric al acestei instituțiuni la noi.

Cooperația română are la pasivul ei aproape 50 de ani de existență și este întemeiată aci de Spiru Haret, ca un mijloc de luptă al micilor producători agricoli de atunci, împotriva marilor latifundiari.

Această instituțiune de import se prezintă și astăzi sub dublul aspect: I, al unei congregațiuni de mici capitaliști cari tind la acapararea și distrugerea marilor capitaluri individuale și II, un aspect internațional prin cooperarea instituțiilor între ele deasupra statelor.

Evident că în statele democratice mai vechi, aceste instituțiuni reușiseră înainte de război, să reprezinte într'adevăr o forță economică, fără însă a isbuti să se ancoreze cu folos de instituțiile respective ale celorlalte state.

Cu alte cuvinte încercarea făcută atunci de Spiru Haret a eșuat pur și simplu, pentru că nu a putut atinge nici unul dintre obiectivele impuse, căci dacă marea proprietate a fost fărâmițată, ea nu se datorește cooperației ci marelui război din care am eșit cu reforma agrară.

Partidul liberal evoluează însă după război dela roșu *la* alb *și cooperația trece în seama noului partid național-țărănesc eșit din îngemănarea partidului național al d-lui Maniu cu partidul țărănesc al d-lui D. Mihalache.*

Intr'adevăr momentul cooperatist părea a începe abia după razboi, când marea proprietate dispăruse și când nu ar mai fi existat nici un impediment serios la alcătuirea definitivă a acestei congregațiuni.

Statul a transformat-o chiar într'o instituție a sa, creind Oficiul Național al Cooperației, pus sub controlul Ministerului de Agricultură și Domenii, și a mai plătit și circa 20 miliarde lei pentru înzestrarea ei.

Criza care a talăzuit asupra întregului pământ, a spălat însă din prima ei avalanșe tot eșafodajul șubred al cooperației, din care n'a mai rămas decât doi piloni: Centrala de import-export și Banca Centrală Cooperativă încărcate cu obligațiunile testamentare a unităților dispărute în potop.

Iată dar bilanțul cooperației române dela geneză și până astăzi. In plus peste 200 de conducători de federale și unități condamnați ca fraudatori ai banului public. Din păcate fiindcă aceștia erau aproape toți liberali, partidul odată ajuns la putere, a căutat pe deoparte reabilitarea lor și pe de altă parte îndepărtarea dela conducere a național-țărăniștilor. Și astăzi asistăm la un spectacol hidos, la o bătae cu pietre între cele două tabere.

Iată dar cum se tălmăcesc cele două adunări cooperatiste de săptămâna trecută. Partidul liberal în virtutea dreptului istoric revindecă dirijarea acestei instituțiuni în numele democrației al cărei unic reprezentant se crede, iar partidul național-țărănesc se cramponează la teren în virtutea aceluiași principiu.

Lupta aceasta dintre specrele trecutului astăzi la putere și ideologii statului țărănesc, nu ne interesează decât în măsura în care ea se repercutează asupra politicii noastre economice.

Cooperația după cum am definit-o ia început, își află obârșia sa într'o alcătuire gregară, creiată pe principiul comasării micilor capitaluri avâna ca scop o rentabilitate maximă pentru individualitate, în alte cuvinte cooperația continuă a fi considerată și astăzi la noi, ca instrumentul principal al economiei politice în mâinile regimului democratic.

Numai că în baza aceluiași principiu reclamat, această instituție ar trebui să se prezinte unitară în politica sa economică. Și nu se prezintă, acuzând divergența de opinii dintre partidele democratice care-i conduce succesiv standardul.

Dacă am căuta însă să disociem cooperația de imixtiunea partidelor politice, am observa totuși că independent de aceasta, cooperația nu-și va afla locul în alcătuirea postbelică a politicii economice. Nu este nevoe să mai amintim de cele două experiențe făcute simultan în Rusia și Italia pentru a trage concluzia că era unei cooperații internaționale și naționale dacă vreți, având la baza ei morbul democrati , nu mai poate ființă.

In tălăzuirea socială de astăzi, unde întreaga omenire își caută rezolvarea, când colectivitatea națională este privită ca un întreg indivizibil, cooperația va trebui să suporte moartea, ca orice alcătuire omenească ce n'a stat în pasul vremii. „Memento mori" iată strigătul nostru pentru pentru cooperația română.

I. STOINESCU

Legăturile feroviare româno-bulgare

Conferința mixtă româno-bulgară întrunită pentru a studia condițiunile unui ferry-boat la Giurgiu, și-a terminat lucrările și a redactat un comunicat în care arată hotărârile finale.

Se vor construi două vase ferry-boat câte unul de fiecare stat capabile să satisfacă întregul trafic de mărfuri și călători.

Exploatarea lor se va face de către statele respective prin administrațiile existente. Două subcomisiuni vor fixa detaliile construcției, iar lucrările urmează să înceapă imediat după aceasta.

Se înființează primele

In urma discuțiunilor cari au avut loc la începutul săptămânii acesteia, între factorii hotărîtori, se pare că s'a ajuns la o înțelegere în chestiunea modificării actualului regim de export în ce privește negociabilitatea certificatelor de import.

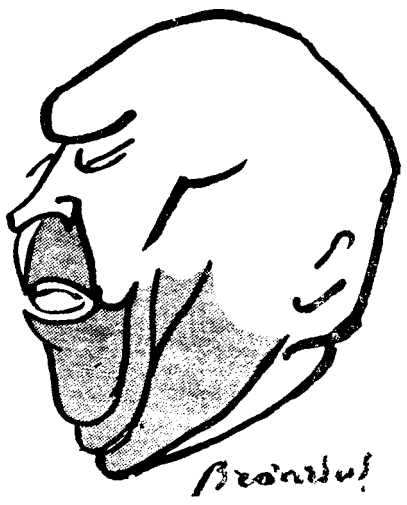

I. MANOLESCU-STRUNGA

Se pare că Banca Națională ar conveni ca în loc de admiterea negocierii certificatelor de import, așa cum cerea d. Manolescu-Strunga, să se acorde exportului, pentru sprijinirea lui, prime de export pentru toate mărfurile exportabile din categoria I, adică lemn petrol și cereale.

In ce privește mărfurile de categoria II, negocierea certificatelor rămâne în vigoare așa cum prevede decretul, deși Banca Națională ar voi și susține însă să facă unele rectificări și în ce privește negociabilitatea certificatelor de categoria II.

Din ce fond se vor plăti

Aceste prime urmează să se plătească din actualul fond de contingentare mărit cu noi taxe puse pe toate articolele de import, variind după importanța mărfurilor și putând să meargă până la 15—20 la sută din valoarea lor.

Cine administrează

Bine înțeles că cititorii și-au închipuit dela început că d. Manolescu-Strunga a cerut ca administrarea acestor fonduri să fie făcută de ministerul industriei — recte d-sa, — iar Banca Națională se opune până în prezent la acest nou apetit pantagruelic al d-lui Jean.

Și cum d. Jean Manolescu-Strunga nu se lasă așa ușor jefuit, discuțiunile acestui punct rămân în continuare.

Delegația economică rămâne să se pronunțe asupra întregei probleme. Cu alte cuvinte Banca Națională s'au ras și de data aceasta.

Ce se întâmplă la fabrica Fero-email din Ploești

La această fabrică sunt 25 funcționari, din cari numai 5 sunt români, restul fiind elemente străine. Cu alte cuvinte *un procent de 80% străini.* De observat și faptul că toți acei 20 (streini) primesc salarii până la 40.000 lei lunar, pe când cei (5 români) deabea între 1.000 și 3.500 lei.

Chestiunea cea mai îngrijorătoare, este însă aceia a muncitorilor cari sunt în număr de 500.

Cu toatecă și aici predomină elementul străin însă într'un procent mai mic, tratamentul pe care aceștia îl îndură este din cale afară de revoltător.

Astfel se lucrează dela orele 7 a. m. până la 5 p. m. cu o singură pauză (12—1). Își poate închipui oricine munca ce trebue depusă de un lucrător la o turnătorie de fontă. Cu toate acestea, muncitorii din această fabrică nu au nici măcar o baie unde să-și curețe murdăria după terminarea lucrului, și nici o cameră unde să-și pună hainele la intrarea în lucru (Legea totuși le prevede!). Leafa pe care aceștia o primesc este între 500 și maximum 1.500 lei la o chenzină. Cu toatecă această fabrică se află la o distanță de 5 km. de oraș, nu au nici un mijloc de locomoție.

La o întreprindere în care muncesc 500 de oameni ar trebui să existe un dispensar special, mai ales la o turnătorie de fontă, unde arsurile sunt frecvente și unde îngrijirile se dau numai sumar de către un medic al Fabricei.

Specula închide ochii patronilor inumani care nu vor să vadă cum din cauza prafului dela fontă ce există în permanență în ateliere, din cauza unei lipse de ventilație și din cauza lipsei de îngrijiri după o muncă de rob, mulți muncitori se retrag, fiind atinși de cea mai necruțătoare boală: tuberculoza. Ce fac organele de control, apărătoare ale muncitorimei. Incasează lefuri și dorm în timp ce muncitorii suferă?

S. CONST.

Noui firme înscrise în Uniunea exportatorilor de cereale

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale prin care li se face cunoscut că s'au înscris în Uniunea exportatorilor de cereale și firmele notate mai jos, cărora urmează să li se acorde pe viitor avantajiile vamale ce se cuvin membrilor acestei Uniuni:

Banca Anglo-Română București, Ed. Mauthner Arad, Lazăr Feiler Arad, Alfred Berny Brăila, „Palesrom" H și A., Inchilevici București, Bespaloff București, Hala agronomă de vânzare Brașov, Donauland Timișoara, Fructus-Walter Rudolf Brașov, „Soia S. A. R. București, Furajul-Ernst Schongut.

*

Crezi că te afli oriunde numai în România nu — în toată lista aceasta a noilor firme cari fac negoț cu grâul muncit de țăranul român, nu întâlnești un singur nume românesc.

Datoria ministerului de finanțe era să găsească cel puțin unul care să figureze pe această listă, pentru salvarea onoarei noastre de agricultori. E grozav ce se petrece în țara asta eminamente agricolă, cum spun toți conferențiarii!

Autorii, cari doresc să li se recenzeze cărțile de economie, finanțe și agricultură, sunt rugați să le trimeată redacției în dublu exemplar.

Pământurile emigranților turci

Ministerul Agriculturii și Domeniilor a întocmit un proect de lege prin care termenul de preemțiune al statului pentru pământurile ce se vând în Dobrogea Nouă (Cadrilater), se prelungește dela două luni cât era prin legea actuală, la șase luni.

Proectul prevede dreptul din partea guvernului ca printr'un jurnal al consiliului de miniștri, să se poată prelungi acest drept de preemțiune al statului până la un an.

Ministerul a luat aceste măsuri pentru a avea timpul necesar să cumpere pământurile pe cari le vând musulmanii ce emigrează din Dobrogea.

Proectul a fost trimis pentru aviz Consiliului legislativ urmând a fi adus în discuția primului consiliu de miniștri spre a-l ratifica și apoi să fie depus pe birourile Corpurilor legiuitoare.

D. SLĂVESCU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

MIRCEA ELIADE

Născut în Martie 1907, în Bucureşti, copilăria şi-o trăieşte împărţită între Cerna-Vodă şi Râmnicul-Sărat. După terminarea cursului primar, revine în Bucureşti, înscriindu-se la liceul „Spiru Haret". După absolvirea liceului, urmează filosofia, la universitatea din Bucureşti. In 1928, pleacă în Italia, unde timp de un an audiază un curs de istoria religiilor. Intorcându-se din Italia, se pregăteşte să plece în India, cu destinaţia Calcuta, unde rămâne trei ani, pregătindu-şi doctoratul în filosofia orientală, limba sanscrită şi Pali.

Un an după întoarcerea în ţară, d. M. E. îşi susţine şi ia doctoratul în filosofie, la universitatea din Bucureşti, tratând un subiect din psihologia meditaţiei indiene.

In timp ce lucra la teza de doctorat, a scris şi romanul dragostei unui alb cu o indiană: *„Maitreyi"*. Dar aceasta nu era prima sa carte, pentrucă mai tipărise, la „Ciornei", încă de când era în India, 1930, romanul *„Isabel şi apele Diavolului"*.

Debutul, şi l-a făcut, d. M. E., încă din 1920, când a publicat, în *„Ziarul ştiinţelor populare şi al călătoriilor"*, un articol de ştiinţe naturale. Acestuia, i-a urmat apoi, *„Romanul adolescentului miop"* publicat în *„Universul Literar"*, *„Eu, Sf. Diavol şi cele 16 păpuşi"*, publicat tot în *„Universul Literar"* în 1924, apoi *„Isabel şi apele Diavolului"*, în 1930.

In ziarul *„Cuvântul"*, pe lângă articolele pe care trebuia să le scrie, ca redactor, a mai publicat în 1930—1931, în foileton, şi volumul I din *„Lumina ce se stinge"*, apărută în anul acesta în editura *„Cartea Românească"*. In 1932, vitrinile librăriilor, găzduesc *„Soliloqii-le"* d-lui Mircea Eliade, iar 1933, ne aduce surprinzătoarea carte *„Maitreyi"*, care a fost distinsă cu premiul „Tekirghiol-Eforia". Acesteia îi urmează *„Intoarcerea din Rai"*. Şi totuşi, d. M. E. mai are în manuscris *„Gaudeamus"* scris în 1925 şi lucrează la volumul *„Victorii"*, care pare-mise, şi-a schimbat titlul, iar la o editură din Paris urmează să-i apară, în iarna asta. *„La psychologie du Yoga"*.

După cum se vede, scriitorul acesta, a dat în fiecare an câte o carte, cu excepţia pauzei dintre 1926—1930. Şi poate aceasta n'ar surprinde atât, dacă n'am şti că în acelaş timp scrie şi la o mulţime de reviste. Astfel, a publicat la: *„Universul literar"*, *„Lumea"*, *„Adevărul literar"*, *„Vremea"*, *„România Literară"*, *„Revista de filosofie"*, *„Convorbiri literare"*, şi câte alte periodice româneşti. Şi cu toată această multiplă activitate, d. M. E. ştie să gândească serios şi profund şi îşi trăieşte intens toate gândurile. D. M. E. e un creiator de frumuseţi. Pentrucă numai oamenii cari îşi cosumă toată vitalitatea din ei în tratarea unui subiect drag, numai aceia pot fi creiatori.

Un subiect nu-l poţi simţi până nu l-ai trăit. Nu poţi cunoaşte viaţa până nu te-ai lovit de ea. Realitatea îţi mijloceşte scrierea. Suferinţa este isvor de inspiraţie. Şi d. M. E. a trăit fiecare subiect al său, şi a suferit pentru el înainte de a-l transcrie.

Scrisul d-sale e viu, palpitant şi consumatoriu, pentrucă d-sa nu trăieşte în afară de viaţă, ci în ea.

D. M. E. vrea şi realizează un scris până la completa consumare a scriitorului. Pentrucă, *„fiecare pagină de acum sau de mai târziu, trebuie să fie ca şi cum ar fi ultima ta pagină scrisă"* (citez din memorie). Scrisul din totdeauna al fiecăruia trebuie să fie ardent, viu, şi să-l consume total, chiar dacă nu ar exista decât un singur cetitor care să-ţi aştepte rândurile. Nu mai acesta este sensul scrisului. Iar cel ce se apucă să scrie, să fie gata pentru sacrificiu.

„Căci trebuie să ştii să mori atât de hotărât şi de plenar încât paginile scrise să se transforme în viaţă, mai inverşunată, mai limpede, mai fertilă decât a fost viaţa ta".

Ori, tocmai aşa este şi scrisul d-lui M. E. A scris numai viaţă, adevărată viaţă, ceeace înseamnă că atunci când scrie, trăieşte la paroxism evenimentele, într'o ardere până la alb. Toate rândurile de până acum ale d-sale, sunt scrise cu febră şi sincer. Şi aceasta datorită poate şi filonului de autobiografie care există în opera sa.

In toate cărţile d-lui M. E. întâlneşti o căutare. Toţi eroii acestor cărţi vor o rezolvare a vieţii şi de aceia se agită, luptă, muncesc. Şi ceeace e mai caracteristic, este spaima, fiecăruia, de a nu se găsi. Cu toate opririle, fixările, de uneori, ale acestor eroi, căutarea rămâne veşnică. Pentrucă oprirea lor e întotdeauna de scurtă durată. Iar pornirea, — începutul din nou al frământărilor, — e mai neliniştitor, mai sceptic.

Şi nu numai în romanele sale, d. M. E. e într'o continuă căutare de sine şi de înţelegere a lui şi a altora. Chiar în *„Soliloqii"*, care e o carte de gânduri, de reflexii, aşa cum au venit în mintea autorului, întâlnim aceiaşi nesiguranţă, aceeaş încercare de a se înţelege şi a se face înţeles. Deşi, soliloqii-le acestea, sunt însemnări fără metodă şi fără nici o ordine. Probă că d. M. E. scrie despre viaţă, despre moarte, despre dragoste, despre dans, despre răsboi, despre artă, şi despre alte *„adevăruri nesfârşite, disponibile ori câtor comentarii"*.

Valoarea artistică a d-lui M. E. e incontestabilă. Şi ne bucură pentrucă îşi înţelege perfect rolul. Astfel d-sa a scris *„Intoarcerea din Rai"*, la maximum de tensiune, punând problema generaţii tinere, care-şi caută o axă, o autoînţelegere, o rezolvare a vieţii, prin dragoste, prin muncă, ajungând apoi la rezultatul final şi tragic, că nu mai moartea poate fi o rezolvare a vieţii.

„Moarte, extaz. Moarte, instrument de cunoaştere. Moartea, mijloc de îmbrăţişare a unităţii, a totului".

PAUL BĂRBULESCU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sfaturi pentru tinerii cari fac politică

Ai să rămâi plin de admiraţie, prietene în faţa peroraţiilor de naţionalism, de rasism, de etnicitate şi românism exagerat al şefului tău politic. Şi te vei întreba cu drept cuvânt: Cât de mult trebuie să vorbească în acest om sângele străbunilor şi glasul pământului!

Dar nu rămâne desgustat prietene când făcând cercetări asupra originii şefului, vei găsi că sângele din partea mamei e german şi din partea tatii îndoelnic. Doar stii zicătoarea: Tata rus, mama rus, numai Ivan Moldovean.

*

Iţi vor izvora lacrimi în ochii şi vei fi cuprins de înduioşare pentru şeful tău politic când îl vei vedea aducând onoruri membrilor devotaţi ce au murit pentru el. Vei zice: ce om recunoscător. Dar nu uita prietene să te 'ntrebi, dece oare atâta onoruri morţilor. iar celor vii care au făcut totuş sacrificii mari, nimic.

E simplu. Cei vii prezintă un pericol si o concurenţă, mai ales dacă au calităţi prin care pot supralicita pe şef. Pe când morţi săracii... poţi să-i ridici oricât nu mai prezintă niciun pericol.

Morţii sau cei îngropaţii de vii. Cunoasteti doar versul lui Eminescu: „Nu 'nvie morţii...", Cine ştie, dacă ar învia... poate că n'ar mai face politică.

*

Dacă esti membru într'o organizaţie să nu te superi prietene de ţi se va pune sula 'n coastă să plăteşti cotizaţia. Şi mai ales (vai de mine) să nu cumpa să te 'ntrebi: „dar şeful dece nu plăteşte" sau (Doamne fereşte) să pui întrebarea criminală: „Din ce trăeşte? Bine dar cotizatiile de ce sânt? Dar fiindcă am luat-o pe calea zicătoarelor, ştii cum zice românul: „Boii ară, caii mănâncă".

*

Dragă prietene, nu mă pot opri să nu te pun în gardă şi faţă de făţărniciile de credinţă şi de morală ale celor ce te îmbie sub baldachinul organizaţiei lor.

Când îţi vei vedea şeful prosternat la picioarele unei icoane, sau împărtăşindu-se cu sângele Mântuitorului, te sfătuiesc nu te uita prea atent. Vei putea descoperi în îngenunchiere, teatru, iar în lingurita cuminecăturii şi sângele victimelor lui şi-ar fi păcat să se năruie iluziile în sufletul tău tânăr şi entuziast.

Iarăşi dragă prietene vei rămâne îmbujorat de emoţia ce ţi-ar da-o de pildă gestul şefului tău care ar cununa într'o Duminică vr'o 4—5 perechi de concubini, dacă nu ai şti însă că sub această firmă de morală afişată, se ascunde o imoralitate personală. Ţi-ai putea de pildă surprinde şeful — deşi căsătorit — cu o prinţesă basarabeană în vr'un hotel, să-i zicem: Excelsior. Sau,... dar ce să mai vorbim. Fii atent tinere şi ia aminte... teoria e una, practica, cea obişnuită, şi mai ştii zicătoarea, la pomul lăudat...

Nu ştiu. Dar, niciodată, vieaţa nu-mi a apărut, mai utopică, noi, mai groteşti, decît în clipa cînd cineva dintre noi, închide ochii, tăcut. Şi pleacă pentru totdeauna, lăsîndu-ne cu lacrimile nedumeririi în suflet.

Moarteta oamenilor mari înseamnă, moartea pe fragmente a sufletului din noi. A gîndurilor, ce se asociau cu ale lor, despicîndu-ne, în nelămurirea din lăuntrul nostru, atîtea fâşii de înţelegere, cîte numai ceasurile de grea cumpănă ştiu cît le binecuvîntam.

Se cuvine, dar, ca noi, cei ce rămînem, să simţim în clipa asta unică întreaga singurătate a existenţii noastre. Pe care, fin zadar, ne-o populăm cu atîtea îndrăsneli de gînd, nimicnicia şi nestatornicia speţei, fiindu-ne ultima şi adevărata finalitate.

■ Tălmăcirile din literaturile străine, atunci cînd sînt inteligent făcute, impros-

Eşti tu, poporul meu?...

De ce în zi de sărbătoare
Atit de tare, sufletul mă doare?...
De ce în gîndu-mi nu-i senin
Şi 'n inimă, nu-i soare,
Ci doar dureri, cari mă frîng?
Eşti tu, poporul meu năting.
Ce desnădejdea 'n sufletu-mi ţi-o stringi
Şi-ascuns în mine, ancestral, chinuitor, te plingi?

Ce demon sufletul ţi l-a schimbat
De te-a făcut atît de laş şi 'nfricoşat
Să n'ai curaj, revolta să ţi-o strigi,
Şi muritor, de foame, pe drumuri te 'ncovrigi?
Unde-ţi sînt luptătorii?
Unde-ţi sînt înfiorătorii,
Purtători ai avîntului
Pînă la marginile mormîntului?!...

. . . . . .

Ori, poate, ceiace simt eu,
Nu e glasul poporului meu...
Nu e sufletul oştenilor curaţi,
Cari se trag din Impăraţi,
Cu sîngele clocotitor, vijelios,
Virtuţilor, să se reverse generos...
Ci numai glasuri şovăelnice
De robi cu suflete nevolnice,
Cu gîndul tîmp şi trupul flagelat,
Cari mor cerşind pe trepte de palat!?...

. . . . . .

Deaceia poate 'n zi de sărbătoare
In mine nu-i senin şi nu e soare,
Şi-atît de tare sufletul mă doare,
De parcă-ar fi o zi de 'nmormîntare!...

CONSTANTIN BARCAROIU

MARGINALE

■ **Din Braşovul, de peste Carpaţi, telegraful a adus vestea morţii neaşteptate a lui** Cincinat Pavelescu. **Vieaţa, întotdeauna, aşa a fost. Capricioasă în răsplătiri, bizară în atitudini şi nedreaptă în conservarea celor mai buni dintre noi. Scris este în cartea fără semne a netemeiniciei noastre, ca tocmai cei cari se dedică, eroic, sensurilor, să moară stupid. Aşa ca oricine. Iar moartea lor, se nu însemne în maiestatea liniştită a firii, nici atâta fremătare, câtă în căderea unei frunze, toamna.**

pătează cu orizonturi mai largi, atmosfera literaturii pămîntene. In acest sens de a informa şi a aclimatiza literatura italiană la noi, lucrează profesorul clujan **Pimen Constantinescu.** Ultimele sale tălmăriri: **G. D'Anunzio: Patruzeci şi patru de sonete**, traduse în metrul original, şi **O schiţă bibliografică a publicaţiilor periodice romîneşti din Sibiul de azi,** sîn vii monumente de hărnicie şi dragoste pentru cele eterne.

■ Lirica romînească tînără va înumăra, odată cu primele luni ale anului viitor, un nou debut în vitrine: **Finister de Aurel Chirescu.** Poet, în ale cărui realizări înfloreşte accepţia adevăratei poezii, depărtată de orice influenţe sau accente eterogene. **Finister** va fi o victorie în plus a sufletului, tînăr, romînesc.

■ Deoarece, printr'o coincidenţă surprinzătoare, s'au născut confuzii dureroase, aducem la cunoştinţa cetitorilor d. **George I. Marinescu,** colaboratorul nostru, nu este una şi aceiaş persoană cu d. prof. doctor în litere **George Marinescu,** de a cărui carte ne-am ocupat în cronica literară, trecută. Rugăm să se facă, eventualele rectificări în mintea tuturor celor, cari ne-au întrebat.

■ Semnalizăm studiul **Generaţie** al d. **Mircea Vulcănescu** din **Criterion,** ca cel mai consistent şi mai integral asupra cuvîntului în sine şi a accepţiunei lui astăzi.

Scris limpede, cu o bibliografie bogată în amănunte şi relaţiuni, studiul d-lui M. V. va rămîne. Extragem, ca un exemplu de luciditate, obiectivitate şi frumoasă exprimare, următoarele:

„Niciodată o generaţie nu-şi impune singură misiunea ei. Ci această misiune naşte din chemarea vremurilor şi din nevoile societăţii, în cari se ridică generaţia, desemnînd ca un contur, limitele de eficacitate ale acţiunii ei... Misiunea tinerei generaţii este triplă... a) **să asigure unitatea sufletească a Romînilor,** unit politiceşte prin sacrificiul generaţiei de foc... b) **să exprime în forme universale acest suflet romînesc...** c) **să înfăptuiască sufletesţe pentru apărarea neamului, a ceia ce generaţia predecesorilor a înfăptuit în atac...** In sfîrşit,... această generaţie mai are o misiune universală. **Aceea de a pregăti ivirea omului nou...".**

UN NOU TEATRU

Sâmbătă 1 Decembrie a. c., a luat ființă în sala școalei Spiru Haret din Bulev. Ferdinand, un teatru nou: *„Teatrul Cultural de Est"*.

Să vedem, acum, întrucât teatrul poate corespunde chemării culturale? Prin ce iace reprezintă el însuși? Sau printr'o anumită directivă, c'o anumită tendință?...

Dacă prin alegerea unui repertoriu specific, — care ar avea la bază ideea de moralizare și propagandă în masse, numai a unor sentimente, în conformitate cu aspirațiunile numai a câtorva, — teatrul e departe de scopul inițial al culturii. — Cultura prevede o sferă mai largă și multiplă de manifestare. — Apoi, din punct de vedere artistic, acel teatru ar ajunge foarte repede, — sau mai bine zis, — ar rămâne la un nivel mult submediocru. El n'ar mai urmări realizările operilor de artă, ci s'ar mărgini la a fi o simplă tribună, dela care în loc să preroreze conferențiarii, predicatorii, sau pedagogii, ar oratoriza sinistru și searbăd, într'un simulacru de viață pretinsă veridică, actorii.

Dacă dimpotrivă, teatrul a lăsat să fie ceiace este el, adică viață cristalizată în ceiace are ea mai culminant, mai exubenat și variat, — teatrul și-a ajuns țelul. Adică, pe lângă manifestarea artistică e și o manifestare culturală. Culturală, pentrucă dintre toate artele cari se adresează mai mult simțurilor ori sentimentului, teatrul în deosebi se adresează și facultăților intelectuale ale omului sau cel puțin i le formează și-l predispune lor.

Gluma și veselia, lacrima sau strigătul, sunt stări ale unor sentimente, vii; și sentimentele, în teatru, sunt îmbrăcate în haina minunată a poeziei ce sălășluește profund și etern în sufletul omului.

Dar pentruca un astfel de teatru (cultural sau nu; prea mult s'a abuzat de acest termen) să se poată fixa și funcționa într'un cartier, cu oameni cari se împart în două categorii — bogați și săraci, rafinați și înapoiați — se cere un singur numai un singur lucru: *Nivelul artistic al spectacolelor.* Acest nivel dacă nu va putea să întreacă măcar cu o treaptă pe cel al teatrelor din centru, — către cari înstăriții cartierului se simt atrași — apoi cu nici un chip nu trebue să fie mai prejos, Aceasta îl va nimici. Și e păcat de timp, de cheltueală și de muncă.

Ce-au făcut însă tinerii, datorită căror, *Teatrul Cultural de Est,* a luat ființă Sâmbătă seara? Și-au ucis inițiativa.

In afară că n'au avut nici o pregătire tehnică, — ceiace nu este permis atunci când vrei să realizezi ceva și mai ales de seama unui așezământ nou cu prețiozitatea pe care i-o intitulezi, — au înșelat cu mult așteptările proectate și anunțate cu luni de zile înainte, nimicind încă odată ideia teatrului de cartier.

Teatrul presupune multă dragoste, multă abnegație, pentru ca să-l poți realiza. Și în special reclamă muncă, multă muncă. Ori, atât d-l *Frumușeanu, d-l Rogalsky d-l C. Morțun* cât și *d-l Calistrat* au dat dovadă de totală lipsă de iubire, măcar profesională, dacă nu de artă.

Spectacolul de Sâmbătă seara cu *Striana* a regretatului poet decedat *Alfred Moșoiu,* menit să încânte auzul și să vibreze inima cu poezia-i caldă și versuri de subtilă și totuș autohtonă inspirație și cizelare ne-a întristat profund.

Mai întâi de toate, hanul moldovenesc din epoca lui Ștefan Vodă era un decor de salon burghez; și cred că nu era așa de greu să se infiripe un decor simplu de cârciumă de țară cu niște lavițe și policioare, cu banii cari am auzit că s'ar fi dat pentru asemenea *chestii.* Presupun însă că nu s'a putut.

Dar bine d-lor actori și tineri actori — cu sau fără talent, — dar tineri, cari vreți să faceți carieră, este posibil să mutilați într'un hal de nedescris, cea mai gingașe dintre poemele dramatice? Și dacă eventual sufletul vostru nu ar avea antenele necesare, cari să recepteze anumite subtilități, e posibil să nu dați măcar atâta atenție încât să iasă un spectacol curățel, ci lăsați, totul a la improviz, încât să iasă un spectacol atât de hâd, și diletanților le-ar fi fost rușine?

Noroc că d-ra *Telly Bărbulescu* un adevărat și real talent, a salvat situația, emoționând publicul până la lacrimi. O adevărată *Striană* cu care am râs, am glumit, și am suferit, de-alungul celor 2 acte, și pentru care eu îi mulțumesc și-o felicit.

Restul, nu se mai poate vorbi de interpretare, nici măcar una greșită. Stângaci, stângaci, stângaci.

Dacă vreți însă să realizați chemarea din cuvântarea părintelui *G. Crețu,* ca lumea să nu mai ocolească teatrul și să nu se mai ducă numai la cinematograf, atunci luați lucrurile în serios, munciți până a cădea pe brânci, dacă vreți să înfiripați ceva frumos, și mai ales ideea minunată a teatrului de cartier.

Barcostan

CONSTANTIN BARCAROIU: „Florile roșii"

Poeme în proză, Editura Viața Intelectuală

Editarea operelor tinerilor scriitori păstrează, încă, aspectele unei probleme, departe de a fi resolvată. Editurile mari sînt prea lipsite de curaj și în funcțiune, numai, de partea strict materială a operelor editate.

Tipărind numai cărțile scriitorilor, pe deplin consacrați, convinși fiind că vor pierde mai puțin decît în lansarea unui necunoscut, fie el chiar geniu. Deficiența acestui criteriu este următoarea: editurile, mărginindu-se la un cerc închis de scriitorii, îl vlăguesc și obosesc în acelaș timp și publicul. Insăș literatura contemporană este deservită. Pentrucă un scriitor, oricît talent ar presupune, se diluiază și se secătuește prin apariții dese. Indicele artistic în loc să crească ori să se mențină acelaș, va scădea.

Deci, în fața acestui principiu de editare, tineretul n'are nici o șansă. Excluzînd, bineînțeles, cazurile de influență atotputernică sau nepotism, cari din nefericire nu se prea întîmplă cu talentele autentice [Amintim parodia editării Profirei Sadoveanu, inutilă sub toate aspectele].

Dinaintea acestei mentalități și a atacurilor numeroase din presă, pe tema needitării tinerilor scriitori, au apărut, ca un paleativ și ca o favoare, concursurile cu premii. Rezultatele obținute, pînă acum, sînt și aici deficitare. Din două motive: 1. Lipsa de obiectivitate și unitate în vederi a membrilor comisiei. Care a și generat, intrigi în forțarea resultatelor sau certuri din cauza neajungerii la o hotărîre generală. [Reamintim, în treacăt, scandalul de acum un an, cu ocazia distribuirii premiilor instituite de Fundațiile regale, pentru tinerii needitați]. 2. Uniformitatea temelor. Toate concursurile sînt numai de roman, — mai rare de poesie și esseuri, și niciunul pentru studii sau monografii.

Tipărirea tinerilor merituoși este imperativă, cu cît primenirea vechilor cadre creatoare, cere elemente proaspete, viguroase și plurivizionare. Rostul unei edituri nu este numai cîștigul, orientat după preferințile ușoare ale publicului. Editorul contribue în mare măsură la educarea și orientarea publicului. Dacă nu sînt cetitori pentru cutare gen, ei trebuesc formați cu jertfa banilor, cîștigați mai ușor din altă parte. Stînd, cu mîinile încrucișate și numai constatînd, nu ameliorăm cu nimic răul.

Spunem acestea, fiindcă cele ce se editează, dela o vreme, la noi, denunță numai regres artistic și uniformizare pînă la copie. Apar numai romane, toate împărecheri de sensații brutale, de pornografie desănțată, de erotism camuflat. Oare sufletul scriitorilor noștrii să fi decăzut într'atît, încît din viață să nu-i șocheze, decît mocirla? Și numai o anumită și vecinic — aceeaș mocirlă?

Nu! realitățile sînt altele. Editurile tipăresc nerozii sentimentale și lubricități, comandate și impuse de ele scriitorilor. De curînd un scriitor, cu mare talent, a prezentat uneia din cele patru edituri ale noastre, un roman care e o frescă a vieții sociale și a umanității. Editura l-a respins și a sfătuit pe scriitor, să-l refacă à la maniere de Pitigrili, Kiri-Kiri, ș. a.

Și atunci, dacă astfel stau lucrurile, cine poartă vina amorfismului sufletesc al publiculuiP Ne-ar putea răsunde, cineva?...

Cu astfel de concluzii, tinerilor nu le mai rămân, decît să-și înghesuiască manuscrisele în sertare. Sau să se coasocieze în edituri proprii. Este cazul editurli Viața intelectuală, la înfăptuirea căreia stă sufletul și punga cîtorva tineri entuziești. Prima carte tipărită, în această editură, este a d. Constantin Barcaroiu: Florile roșii, — poeme în proză.

*

Deși debutant în vitrine, numai de o lună, Constantin Barcaroiu este un nume cu destulă circulație în lumea teatrelor noastre. El, însuș, actor, a fost unul dintre pionerii și protagoniștii Teatrului de Vest, din Oradia. Teatru, care pînă mai acum patru ani înscria pagini de rodnică propagandă romînească la granița de apus a țării. Capriciul vieții și mai mult lipsa de interes a oficialilor l-au năruit, îngropînd sub uitarea vremilor existența lui eroică și binecuvîntată de atîția.

Pentru unii, poate, preocuparea literară a actorului Barcaroiu ar putea fi o nedumerire. Să lămurim, de ce nu! Un actor posedă, mai bine ca oricare altul, psihologia sentimentelor și experiența vieții. Un actor este în acelaș timp și un scriitor, prin puterea de sensibilizare, de viziune artistică, prin care însuflețește și sesizează materialul de gînduri scrise al pieselor jucate.

Familiaritatea cu literatura se mai explică la d. Barcaroiu și prin sufletul său, adînc hîrjonit și îndantelat de necazuri. Cunoscînd vieața, cunoscînd oamenii, avînd în suflet flama creației, este imposibil să nu poți da ceva. Care să rămînă prin capodopera simțirii condensate, a realității cristalizată, atît etic cît și estetic.

Florile roșii sînt o carte a sufletului omenesc. O Evanghelie a suferinții și a bunătății. Și dacă cineva, nu-mi aduc aminte cine, a spus că suferința curăță sufletul omenesc și-l apropie de Divinitate, iarăș nu e mai puțin adevărat, că poemele lui Barcaroiu te apropie de sufletul omenesc, veșnic entuziast, veșnic bun și veșnic năruit în utopia visurilor și a luptelor lui.

Nu știu dacă, cucerindu-te ceva, mai poate fi vorba de obiectivitate. Un lucru rămîne însă cert: certitudinea și sinceritatea frumosului acelui ceva, care ți-a revelat în suflet admirațiile, pe cari cu greu le mai poți opri.

Sînt scriitori, cari uimesc sau cuceresc prin noutate, alții prin concepții complexe, alții prin frăgezimi de stil. Scriitorul Barcaroiu n'are nimic din toate acestea. Nici technică sonoră, nici concepție de păiajen și nici stil. Are în schimb un suflet minunat. De povestitor și de creator. Și apoi, o melancolie, care distramă și ucide. O sensibilitate, cu accente aproape femenine. O tristețe, care dă fiori și răscolește. Un realism, care nu copiază ci reconstitue vieața, sub aspectele ei general-eterne și aceleași.

Cele unsprezece poeme în proză, ale sale, închid în ele omenirea însăși. Sufletul universal al insului de pretutindeni, continuu hazardat în lupte, continuu dezagregat și înșelat de partea lui fizică, de împrejurări și chiar de ai lui.

Peste tot e numai mîna scriitorului, bună cunoscătoare a sufletului omenesc. Care-ți pipăe ranele, îți scormone spuza alinării, te desnădăjdușe și te proectează gol, fad și inutil, — pentruca în final de fiece poemă, să te liniștească blînd: „Nu te speria, așa e vieața. Și ea nu-i nici frumoasă și nici urîtă. E eternă...".

Acest pesimism eroic e generala calitate a sufletului d. Const. Barcaroiu.

*

Lirica romînească înumără prin apariția acestor Florii roșii, un exemplar unic. Poema în proză în loc să fie o incantație declamativă, sentimentală pînă la dulcegărie, și picturală, — ia Barcaroiu este simbolică, dinamică și adînc expresivă. Cîtă frumusețe de concepție și de plasticitate, ca prin culoarea sau parfumul unei flori, să dai simbolul, unei dureri, unei nedumeriri sau final omenesc.

Cele mai realizate, cu pretenția de capodoperă a genuui, vor rămînea poemele: Trandafirul, simbolul frumuseții eroice a sufletului omenesc; Mușcata, simbolul zădărniciei luptei pentru ideal; Primăvara, — umanitate caldă și flămîndă. Și Crinii, simbolul existenței noastre tragice, isvorîtă din concluzia singurătății omului pe lume.

ALEXANDRU TALEX

Radiofonia românească

Problema radiofoniei românești, ținând seamă de realitățile etnice și culturale, trebuia pusă altfel de cum se obicinuește astăzi. Radiofonia trebuia să fie in vieața acestui neam, o școală vie, de unde cei chemați aveau să ne dumirească asupra atâtor probleme de actualitate sau cultură. Reiese de aici, că chemații, *trebuiau să fie numai acei capabili, acei preocupați de asemenea probleme și de a căror îndrumare nu ne-am fi putut lipsi.*

Radiofonia românească ar fi urmat să înceapă prin asta, marea și necesara sa operă de consolidare a temeliilor poporului român de pretutindeni. Cât și de a arăta, celor ce incă ezită să ne cunoască, câtă vitalitate creatoare ascundem in su fletele noastre. Și ce comori de melodii și gânduri în folclorul și trecutul nostru cultural.

Intru promovarea acestora, radicfonia este mult favorizată prin ușurința pătrunderii ei în cel mai pierdut colț de țară. Nimeni alt, de cât radiofonia, care își are la discreție factorul distractiv, n'ar fi putut să îndrumeze și să desăvârșească progresul acestui neam. Un sfert de oră, vorbit inteligent și fără aprofundări erudite, este suportat de oricine, cu dragă inimă, mai ales, atunci când are lucruri bune de învățat.

Dacă pentru partea vorbită, radiofonia românească trebuia să ofere auditorului o orientare la răspântia problemelor — in directă legătură cu aspirațiile românești, — pentru partea muzicală se cere ceva mai mult decât îndemânare.

In alcătuirea programului său muzical Radiofonia românească trebuia să aibe in grijă nivelul foarte relativ al poporului. Pe lângă aceasta sensibilitatea artistică și literară a provinciilor realipite prin războiul, care a însemnat cea mai frumoasă jertfă a noastră.

*

Ce a făcut din toate acestea, radiodifuziunea românească?

Absolut nimic Și să motivăm:

Radiodifuziunea este politicianizată. *De aici, imposibilitatea unei conduite statornice, și integral aplicate.*

Radiodifuziunea românească este condusă de români, *numai cu numele. Ce caută oare d.* H. Blazian, *la direcția programului vorbit?! Radiodifuziunea face negoț cu programele și reclamele la microfon, concesionându-le* Dimineții *și* Adevărului, *care-i furnizează în schimb conferențiari, dintre redactori.*

Programul muzical este monoton și indigest. Cu ce se alege publicul românesc dintr'un program astfel întocmit: Luni, muzică de cameră, Marți, muzică simfonică, Miercuri, muzică instrumentală. Joi, operă. Vineri, concert simfonic. Sâmbătă, muzică variată. Duminică, muzică de salon sau vreo operetă, din an în Paște.

Intr'o seară Postașul dela radio se histeriza de bucurie, că din cei câteva sute de mii de auditori, cari cereau muzică românească, vreo zece cereau muzică grea. Ori, muzica grea e cea mai improprie microfonului, din două motive: 1. auditorii pregătiți pentru astfel de muzică se pot număra până la o sută. 2. Radio-București prețuește atât de mult muzica grea, încât o dă și la ora mesii, ca și cum Wagner sau Beethoven sunt înțeleși mai bine, numai cu stomacul plin sau în funcțiune.

De ce oare Radiodifuziunea românească nu utilizează folclorul românesc, organizând seri naționale, de cunoaștere a provinciilor intre ele?! Cunoaștem, oare, muzica Basarabiei, a Bucovinei?! Și n'ar profita de asta, românimea de pretutindeni și nu ni s'ar înfrăți și mai mult sufletele în ciuda dihoniei politice?!

E atât de greu, domnilor?!...

CRISTEA DAN

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Expansiunea românismului

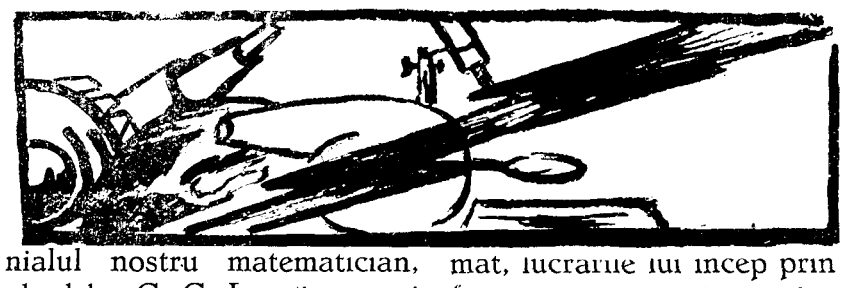

Problema expansiunei, peste hotare, a muncei intelectuale românești, problemă ce formează obiectul preocupărilor factorilor proeminenți din toate domeniile de activitate spirituală dela noi, tinde spre rezolvare. Și aceasta nu prin interesul ce se pune întru afirmarea ei, cât prin obiectul ei înșiși. Căci astăzi, unanim recunoscut, geniul românesc intră pe poarta mare a universului.

Chestiunea prezintă două aspecte. Primul, acela al caracterului specific al intelectualității noastre, caracter ce venea în conflict cu acela al occidentului cosmopolit, celălalt, aspectul personalității, în raport cu mediul în care s'a format.

Viața noastră intelectuală, mărginită până mai eri la imitarea celor ce, purtând pecetia universalului, străbăteau până la noi, nu a fost un produs rezultat al unei gestațiuni de secole. Din contră. Un salt, un început, o adaptare imitativă. Evident, nu poate fi vorba aici de creațiuni. Scânteerea geniului este o clusă datorită imperativului „tiparului", în care, constrânși de insuficiența găsirii de forme proprii, trebuiau să-și înghesuiască concepțiile.

Când forma a fost depășită, mediul impropriu marilor creații dela noi — și mă întreb de ce? — a ridicat cea mai mare piedică în calea realizărilor.

Nimic nu s'a putut creia, în adevăratul înțeles al cuvântului, fără ca această chimeră să nu fi aruncat oprobiul ei. Invidie sau ură, gelozie sau simplă neîncredere, înăbușeau timidele vietăți, cari ar fi avut nevoie de suport întru afirmare.

Dacă în ceiace privește literatura, excepțiile au fost cu mult mai puține, știința românească a avut parte de o soartă mai bună. A contribuit aici desigur faptul că în știință totul este nou, se creiază, se explică, se descopere, se aplică sau se perfecționează, fără să intereseze cine, unde și cum s'a ajuns la realizare. Știința, prin obiectul ei înșiși, prezintă pecetia universalului.

Odată ajuns în curent cu problemele ce animează lumea științifică, efortul depus pentru rezolvarea lor este înglobat în efortul general, individul aducând aportul său, el personal necontând în fața lucrărilor lui.

Astfel, geniile românești sunt situate alături de semenii lor streini și se bucură de o recunoaștere deplină a meritelor lor. Insăși opera lor îi situiază. Lucrările d-lui profesor Dragomir Hurmuzescu, părintele electricității la noi, ale d-lui profesor Țițeica, genialul nostru matematician, ale d-lor G. G. Longinescu și Dănăilă, Vasilescu-Karpen, Bogdan, Petrașcu, Musceleanu, pentru a nu pomeni de cât câteva din numele gloriosilor purtători ai geniului nostru, aleși la întâmplare din galeria marilor noștri savanți, poartă odată cu ele înșiși și exemplul de viare a celulei românești.

Este dat științei noastre să ne afirme peste graniță. Este dat muncei creatoare a oamenilor ce și-au sacrificat ambiția personală pe altarul cunoștințelor umane, să facă să răsbată peste hotare, spre a-firmare, românismul.

Exemplu de ingratitudinea mediului? Câți Români cunosc meritele extraordinare ale celor enumărați mai sus și a celorlalți? Și asta în știință, în fața căreia — datorită adevărului rece pe care-l prezintă — invidia sau neîncrederea, trebue să cedeze.

In ciuda mediului în care omul de știință român s'a afirmat, lucrarile lui încep prin a fi remarcate și estimate, începând din afară înspre înlăuntru, o adevărată mișcare centripedă, necum centrifugă, așa cum ar fi fost logic și cum se întâmplă cu oamenii de geniu ai țărilor cu o cultură veche și temeinică.

Pentru scriitorii noștri, indiferent că-și port între ei respectul pentru opera realizată sau nerecunoașterea isvorâtă din ură sau din invidie, afirmarea aceasta în afară de ingratele noastre granițe, a științei, este de un serviciu imens, căci datorită „științei", va circula și numele de Român și deci atrage atențiunea și asupra literaturei noastre.

Inceputul este făcut. Traduceri din scriitori noștri au început. Nu prind? Vina este a lor. Incă scrisul românesc nu prezintă pecetia universalului. Răul organic și deci lamentarea după neviabilitatea celulei românești, e deplasată.

GEORGE IVANOVICI

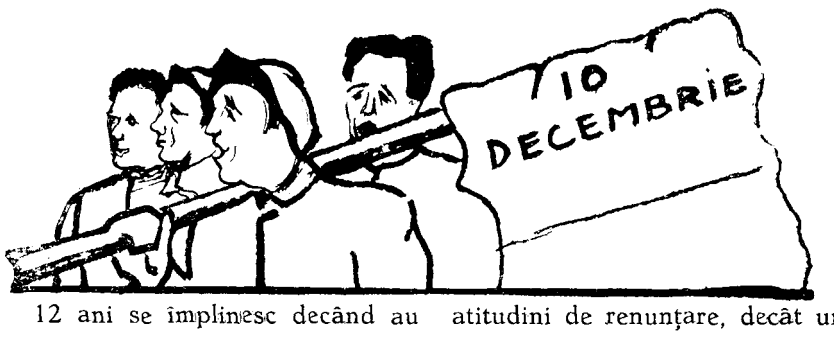

12 ani se împlinesc decând au pornit vijelios primele mișcări studențești.

1922 a fost semnalul de trezire al unei generații ce se voia stăpână în țara ei, pe munca ei și nestânjenită în aspirațiile ei legitime.

Ce bilanț am putea încheia azi după 12 ani de luptă?

Dacă atunci studențimea era unită, azi e fărâmițată; dacă atunci în mișcări se înglobau mii de tineri, azi cu greu se adună câteva sute.

E vinovată studențimea?

A devenit oare nesimțitoare și surdă chemărilor interioare ale sufletului românesc?

Nu.

Vinovați sunt acei ce au întrebuințat studențimea ca masă de manevră pentru ridicarea lor politică, interesându-i numai manifestația de stradă, care putea aduce căderea unui regim, dar surzi la nevoile reale ale vieții de toate zilele.

Studențimea scârbită și sceptică la o etate când ar trebui să fie entuziastă se complace mai bine unei atitudini de renunțare, decât unei posibilități de deziluzie.

Unirea ei în afară de cadrele politice care o împart și-o fărâmițează, este gândul care trebue s'o anime azi în pragul a 12 ani de luptă. Să se facă politică, dar politica românismul desbrăcat de ambiții personale și de eticheta vreunei culori.

Ce trist spectacol. Dacă verzii fac ceva bun, albaștrii, independenții și comuniștii boicotează; dacă albaștrii fac ceva bun, ceilalți se reped asupra lor și așa mai departe.

Azi în fruntea U. N. S. C. R.-ului stă un vajnic luptător, un tânăr care a arătat că poate lupta și-a cucerit ades victorii. Dela el așteaptă studențimea regruparea ei. Dar să n'asculte de alte comandamente decât cele studențești. S'au sacrificat deajuns anii de studii în lupte sterile pentru ridicări de ambiționi. Să se revină la frontul unitar studențesc, la taxe, la nevoi, la românismul curat izvorît sincer din sufletele tinere ne'ntinate de școala urii și a răzbunării.

Indemn la solidaritate

(Continuare din pag. I-a)

fim, pentrucă dacă noi, cei luminați și mai tineri, vom da exemple de anarhie și șubrezenie sufletească, poporul, care este mai puțin educat, ne va urma și-l vom nărui.

In sufletul și în mintea camarazilor mei, tineri, trebue să fie numai imperativul unei munci incontinue și fără răsplată, etica unui sacrificiu social, sincer aplicat în faptele noastre. Dacă, noi cei cari scriem, am deveni solidari în acțiunea noastră, ne-am uni și am porni, împreună, asanarea morală a poporului, marea transformare s'ar produce imediat. Omul comun ar sesiza fața noastră de asceți, de iluminați și ne-ar urma din teamă, din respect și la sfârșit din convingere.

Să ne unim, deci forțele, să ne sporim posibilitățile și împreună, să realizăm frontul tînăr al spiritualității romînești. Laborator suprem al experiențelor tuturor relelor, cari ne anarhizează vieața publică de azi.

Generația tînără trebue să știe, că mîine va îndeplini rosturile celei de acum. Și că, după cum în istorie bătrînii împărați își asociau fii, ca să-i învețe meșteșugul Domniei, — tot astfel și noi tinerii, să ne asociem cu bătrînii și să le furăm meșteșugul vieții lor liniștite și bogată în realizări. Va trebui să pregătim și noi tinerii, cîndva o platformă generației de după noi, așa cum și altele, înaintea noastră, ne-au pregătit-o.

O generație, care pedepsește pe alta, prin constructivismul ei sdrobitor, este înmiit mai utilă decît o alta care se limitează numai la rechizitorii de răspîntie.

*

De pe crenelurile acestei fortărețe a scrisului și sufletului romînesc, înălțăm steagul alb al păcii și al îndemnului la muncă solidară... Neamul acesta are nevoie de o generație tînără, care *să-i desăvîrșească unitatea sufletească, să-i găsească forma ezprimării in universalitate și să-i salahorească redutele viitoarelor defensive istorice.*

Acesta ni-i idealul și pentru înfăptuirea lui chemăm romînismul în juru-ne.

AL. ZAHARIA

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Puncte de foc

■ Erau odată în România doi oameni politici îmbrăcați țărănește. Unul cu vremea și cu... puterea și-a schimbat ițarii în pijama și deatunci îi merge bine. A ajuns șef de partid și viitor prim ministru. Celălalt și-a schimbat și el ițarii într'un „complet" elegant dar de-atunci îi merge rău... i s'a dizolvat șefia și i-a pierit norocul — vorba cântecului.

*

■ La parlament zilele trecute, a început să sbiere în plină ședință un om dela tribună. A fost imediat arestat și s'a constatat că e nebun și trimes la Mărcuța. Noi credem că s'a făcut o eroare. Dacă era nebun și zbiera apoi nemerise tocmai bine.

RANDURI PENTRU FEMEIE

FEMINISM ȘI CREȘTINISM

Femeile își revendică drepturi, vrând egalitate cu bărbatul și pe tărâm politic. Iată un grăunte de discordie aruncat de elementele de disociere ale creștinismului între sexe, care nu are alt scop decât distrugerea familiei.

Să vedem de pildă, ce spune marxistul Bebel:

„Femeia va deveni independentă din punctul de vedere social și economic. Ea va fi pusă, în fața bărbatului, pe un picior de libertate și de egalitate absolută"

Și iată că 'n sufletul femeilor a avut mult ecou acest strigăt de sirenă marxistă, care nu urmărește decât, distrugerea, gâlceava și ura. Femeia s'a simțit umilită de bărbat, de supremația bărbatului, și-a uitat menirea ei, a uitat că ea este ceva divin care se poate ridica pe culmi de zeu, dând viață, purtând în pântecul ei pruncul. Bărbatul nu ignorează femeia, el o poartă în mintea și sufletul lui, își pleacă urechea la vorbele și sfaturile ei și câte soții nu sunt niște mame care plămădesc sufletul bărbatului, dându-i încredere în sine și aspirații spre glorie. Nu bărbatul umilește femeia, ci ea se umilește singură neavând încrederea și mândria de ființa ei.

De ce să ne aplecăm urechea discordiei și să purtăm în sânge încă păcatul Evei?

Femeia și bărbatul își au atribuțiile lor în omenire; ei se completează unul pe altul formând și tinzând spre un tot perfect. ***Singura lege supremă ce trebuie să-i conducă în viață este*** iubirea.

De ce să ne oprim la niște dogme făcute de oameni și trecătoare ca tot ce-i omenesc, în loc să ne gândim la măreția creștinismului! Tot oamenii, din căsătoria religioasă, care este un act sfânt și ridicat la culmi de Dumnezeire, l-a transformat într'un simplu târg între doi tovarăși, fiecare aducându-și partea lui, iar dacă negoțul nu merge, contractul este rupt. Nu sunt pentru o femeie obiect de harem, dar nu sunt nici pentru o femeie care să-și masculinizeze trupul, atitudinile și viața. Nu bărbatul stă în calea femeiei pentru afirmarea ei, ci spiritul ei greșit, căci femeia în loc să creieze, imită.

Și ce rost au drepturile politice, satisfacerea unor simple ambiții și egoisme, sau pentru binele acestei țări? Deci nu numai că vrea egalitatea politică cu bărbatul ei se simte chiar mai capabilă lui. Să fie mai capabilă, dar să dea dovada de fapte, căci faptele nu mor, nu tac, ci vorbesc. Vorbesc mai mult decât femeile în adunări. Și nu se judecă după acestea femeia romîncă, femeia de pe întinsul întregei țări. Creiând un sfânt nou, și dând la lumină comoara sufletului ei de aur și în loc să spună sunt „femenistă", mai bine să simtă că este femeie creștină, romîncă.

ICADE

Pentru Eugenia Ionescu. — Stimată cititoare, aștept o nouă scrisoare pentru a vedea dacă ați rămas la același punct de vedere, pentru a vă putea răspunde.

Sunt silit să vorbesc, sau pe marginea unor calomnii

Am început să scot această gazetă cu gândul curat şi cinstit de a duce mai departe o credinţă sfântă închinată binelui acestui neam, în ritmul şi vederile noastre ale celor puţini ce scrim aci la ea.

Inscenările desgustătoare şi «din ordin» care mi s'au pus în sarcină, aş fi vrut să le dau uitării, pentru a nu da opiniei publice româneşti tristul spectacol de a vedea dedesupturile care s'ascund în umbra atâtor idoli şi mituri pompoase.

Dar calomnia a continuat, şoapta la ureche a ţinut loc de publicitate, insinuarea s'a strecurat murdar printre vorbe, faţă de oricine cerea lămuriri dela foştii mei camarazi.

Camarazii au primit «ordin» de a nu mai sta de vorbă cu mine şi a nu mă saluta. Era deci necesar *un ordin* pentru a fi ocolit, căci faptele au făcut pe unii legionarii să-mi scrie scrisori de genul acesta:

«Am luat parte ca spectator anonim la procesul ce v'a fost intentat.

Dacă nu am putut lua cuvântul cauzele le puteţi bănui.

Pe mine însă, tocmai acel proces, departe de a mă îndepărta m'a apropiat de Dv.».

Şi acesta care scrie e un luptător vechiu şi încercat.

Iar alţii vin şi mă roagă să tac, să nu atac, să nu spun ce ştiu. Şi o fac. O fac din cavalerismul care cere să nu ataci un om când nu se poate apăra. Dar atunci când deşi ai acest cavalerism el vine şi te loveşte pe la spate, ce să faci?

Un alt legionar îmi scrie astfel despre acest lucru:

«Erare humanum est! Trăind alături de el 10 ani, *poate că a greşit şi el ca om.* Trebuia să-i atragi atenţia, nu să comentezi cu alţii greşelile sale» (Deci iată complotul meu) «Ţi-ai recunoscut vina. Foarte bine. Nu-ţi mai rămâne decât să urmezi calea cea dreaptă: fă tot posibilul şi dacă Căpitanul a greşit... IARTĂ-L şi reintră în Gardă».

Şi încă multe rânduri, dela mulţi care au înţeles să execute ordinele, dar numai acele date din impuls de ordin general, nu din ură personală.

Redactorii mei au fost apostrofaţi pe stradă şi ameninţaţi cu bătaia.

Eu am fost urmărit ca să fiu omorît de unul din cei ce au urzit, aranjat, încercat şi la urmă divulgat complotul, pentru ca apoi să spună că *şi eu* aş fi fost amestecat.

Eu, ştiu cum se execută ordinele şi o declaraţie din ordin nu e o dovadă. Ştiu că declaraţia s'a aranjat cu fast, de oameni şi martori, dar culisele antemergătoare acestei scene de mărturisiri, cine le-a aranjat?

Şi apoi e un fapt semnificativ. Nici-o eliminare nu s'a făcut în Gardă decât de Şeful ei, fără să ceară şi să se pună la adăpostul unui aşa zis «consiliu de onoare». Dece acest cadru amenajat până la minuţiozitate?

Prezentam un pericol de şefie?

Da! Doar aşa s'a exprimat tatăl Şefului când eram parlamentar şi vorbeam regulat la şedinţe, că deaceia vorbesc, deoarece tind la şefia Gărzii de Fier. Atunci mi-am prezentat demisia. Nu mi-a fost primită, nu pentrucă ar fi fost legături sufleteşti şi de luptă comună, ci textual cuvintele Şefului «ce va zice lumea?».

Deatunci a trecut timp. M'au nemulţumit unii noi veniţi în Gardă, oameni rataţi care veneau să-şi refacă situaţia pe umerile noastre ale celor tineri, ce sângerasem în toate închisorile şi cu toate nevoile.

M'am revoltat şi am cerut revenirea la direcţia iniţială a mişcării. Intriga de culise, aranjamentele din umbră sânt metode politice, nu legionare.

Am cerut îndepărtarea ariviştilor, a Ioneştilor cu legături suspecte şi a cuielor străine vârâte între noi.

Am aflat lucruri urâte. Devenisem periculos. Trebuia să fiu compromis.

S'a 'ncercat! Nu se conta însă pe eliberarea mea din închisoare. Aceasta a stricat multe planuri. S'a încercat compromiterea mea, inventându-se telegrame apocrife pentru a servi de probă în faţa justiţiei. S'au dat imediat ordine circulare în ţară prin care devenisem frate cu Şeicaru, cu Iamandi şi alţii. Dealtfel toată lumea ştie că în arta montării unei afaceri... Şeful e maestru. Dar există o justiţie imanentă care pune stavilă oricăror încercări murdare.

Ştiu că visul cel frumos ar fi ca eu să dispar. Faţă de un legionar care s'a dus la «Şef» şi i-a spus că ar fi o prostie ca eu să fiu omorît, Şeful s'a făcut stacojiu şi a replicat că el n'a dat nici un astfel de ordin, *şi că dacă ar face-o, ar face-o singur.* Deci tot există probabilităţi s'o facă?

Ii stau la dispoziţie, daca viaţa mea reprezintă preţul salvării acestui neam, o jertfesc cu tot dragul în mâna eroului salvator al României de mâine.

Presiunile pe dedesupt îşi urmează cursul, loviturile din umbră formează sistemul. Le rabd, dar le anunţ, ca să nu văd mâine conform tradiţiei, erijându-se tot cei ce azi mă lovesc pe la spate, în victime inocente ale mele; fiorosul asasin, mason, liberal etc.

Sânt numit şi trădător. E bine să ne oprim puţin asupra termenului. Trădător e cel ce vinde, ce divulgă. Ce-am divulgat? Ce-am vândut?

E ceva de trădat de sânt numit trădător? Oare Garda nu lucrează cu arme la lumina zilei?

Trădător se mai numeşte acela care părăseşte rândurile. Eu n'am plecat, am fost dat afară. *Crezul meu nu l'am trădat. La duşmani nu m'am adăpostit.* Om de manevră n'am fost şi nici un om politic nu poate spune că a fost naşul şi inspiratorul meu în acţiuni.

Dorinţa şi numai dorinţa de dictatură — atât — duc pe unii prea departe. Unii îşi închipuie că pot dicta şi cubajul de aer pe care trebuie să-l respiri. Se poate şi asta. Dar pentru asta, trebuie să fii întâi dictator.

Sânt acuzat că am rupt mişcarea în două. De cine sânt acuzat? De acela care din ambiţie şi *certuri familiare* a rupt în 1926 adevărata mişcare? Eu m'am rupt pe mine şi munca mea. Dela cântec până la «Legiunea Sportivă» totul e creiat cu entuziasmul celor 10 ani de primă tinereţe, ce i-am sacrificat pentru un crez, condus de un om nerecunoscător şi nesincer cu zâmbetul pe buze şi cu ura în slflet. N'am rupt mişcarea în două, mi-am rupt sufletu »n două când am văzut că ce-am căutat e minciună şi iubirea e numai formă.

M'aţi silit să vorbesc... nu vă fie teamă... atâta am vorbit.

MIHAIL STELESCU

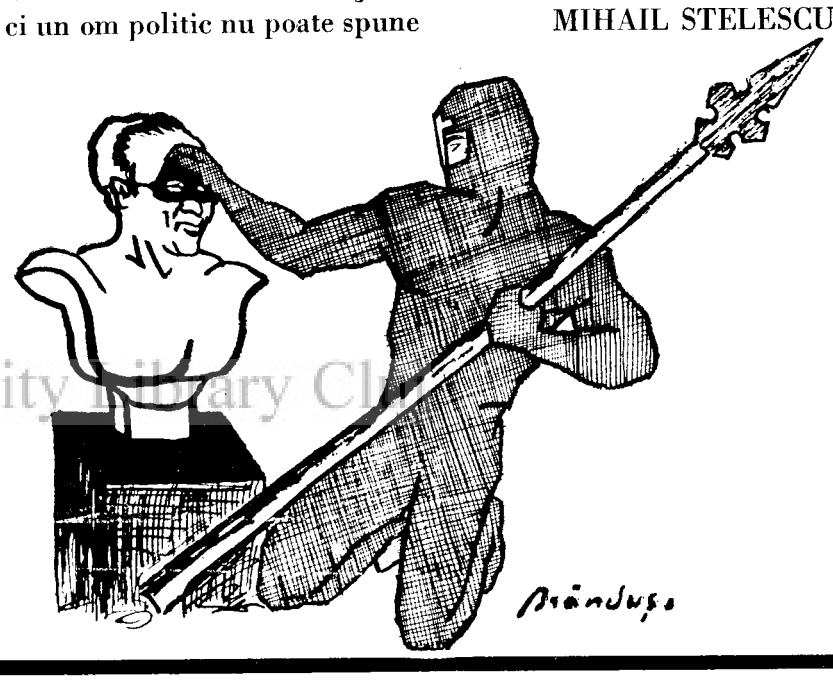

BCU Cluj / Central University Library Cluj

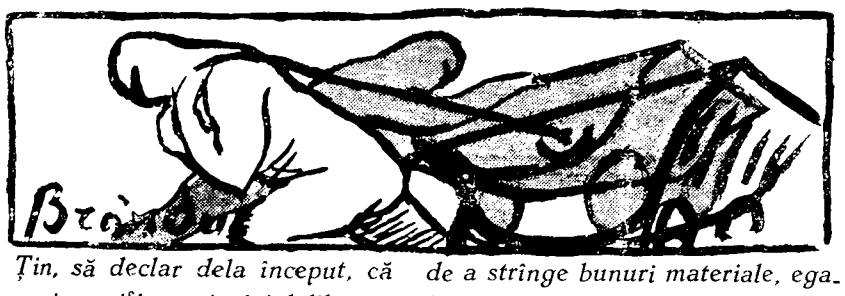

Dreptul de muncă sub regimul libertăţii muncii

Ţin, să declar dela început, că nu voi sacrifica principiul libertăţii muncii, numai pentru a promova dreptul la muncă, dar nici nu voi renunţa să apăr şi să afirm dreptul la muncă, numai pentru a menaja condiţiunile de viaţă, impuse astăzi de regimul libertăţii muncii. Deasemenea, nu mă voi limita la simple afirmaţii ci voi căuta să stabilesc raportul de dualitate între libertate şi dreptul la muncă.

*

Ca să ne bucurăm de bogăţiile recunoscute ale ţării noastre, ni se cere să ştim munci pentru a ridica valoarea acestor bogăţii. Munca este deci unul dintre principalii factori, cu ajutorul căruia se pot valorifica bogăţiile, adică de a le face proprii spre a fi distribuite, schimbate, utile sau productive. — Un popor liber cu o ţară bogată, trebuie să fie nu numai mîndru de ea, şi demn.

Bogăţiile naţiunilor ca şi ale indivizilor au la bază astăzi libertatea de a produce, de a economisi, de a strînge bunuri materiale, egale sau mai mari, decît nevoile pe cari le are fiecare. Din punct de vedere juridic, bogăţia este justificată prin extinderea dreptului de proprietate, *asupra unui patrimoniu material, care prin el insuşi oferă posesorului un venit sigur şi suficient pentru traiul său, fără a-i mai cere vre o altă muncă. In sistemul de distribuţie al bogăţiilor, dreptul de proprietate, care a luat naştere şi s'a desvoltat la umbra marelui principiu al libertăţii individuale, are deci rolul important de îndrumător şi apărător al proprietăţii bunurilor.*

Dar dreptul de proprietate mai are şi un alt rol, acela de apărător al dreptului la existenţă, numai prin simpla folosinţă a venitului, ce poate oferi o bogăţie, posesorului ei. Ce interes ar prezenta, dealtfel o bogăţie, care n'ar putea fi făcută producătoare de venituri sau ale cărei venituri nu s'ar recunoaşte posesorului ei, ci le-ar încasa Statul sau comuna?! Ce rost ar fi putut avea, în acest caz, afirmarea dreptului de proprietate?! Constituirea şi deţinerea dreptului de proprietate asupra unei bogăţii este deci în raport direct cu dreptul de folosinţă a venitului acestei bogăţii, prin care posesorii ei îşi pot asigura chiar dreptul la existenţă, în condiţii cu totul altele decît ale celor mulţi şi la un cuantum cel puţin egal de trebuinţe.

Spuneam mai sus, că factorul cel mai principal în crearea şi valorificarea bogăţiilor, — în toate vremurile — a fost munca. După cum bogăţia, la adăpostul dreptului de proprietate, trebue să ofere posesorului un drept de existenţă, prin venitul ce-i acordă, — tot astfel şi munca trebue să ofere celui care o prestează, un venit. Prin care să-şi asigure existenţa cît şi mijlocul de creare a bogăţiei în anumite condiţiuni speciale.

Analogia este justă, căci ce rost ar mai avea o muncă, dacă ea n'ar produce un salariu sau altă satisfacţie, cari să ne permită să recunoaştem atît proprietăţii sau muncii, dreptul la venit? ... Munca este legată de omenire, cum sînt legate de pămînt, bogăţiile materiale de care are nevoie omul. Şi pe cînd bogăţia materială se desvoltă sub regimul libertăţii individuale, apărată de legile dreptului de proprietate, — munca a rămas să se desvolte sub regimul libertăţii individuale, cu o altă variantă, care tinde să dea alt caracter factorului muncă. *S'a trecut în cadrul libertăţii individuale,* libertatea muncii, *pentruca ea să deosebiască de legile de drept, prin cari proprietatea apără bogăţia.*

Muncitorul nu trăeşte numai ca să muncească. Munca, sub toate formele, este posibilitatea de a creia utilităţi, satisfăcătoare nevoiei de a trăi a omului. De ce atunci, numai bogăţiile să fie apărate de dreptul de proprietate. munca nesprijinindu-se, încă, pe un drept pozitiv, care să-i asigure diviziunea echitabilă în timp şi număr, întocmai cum dreptul de proprietate tinde să asigure circulaţia bogăţiei ?!..

Libertatea muncii numai, cu aşa zisele legi de ocrotire, *nu-i suficientă. Munca trebue asigurată în aşa fel, încît să permită muncitorului nu numai traiul ci şi împrospătarea forţelor de muncă şi asigurarea restului vieţii. Dinaintea marilor bogăţii ale naturii şi ale civilizaţiei, stă* omul *cu puterea lui de gîndire şi de muncă. Drepturi naturale, care îi acordă o libertate de acţiune, pe care nimic nu o poate îngrădi.*

Ori, din moment ce între scopul final al muncii şi al bogăţiilor, este o analogie, — trebue să concludem că legiuitorul a fost prea vitreg atunci cînd pentru prima institue o simplă libertate, — susceptibilă de atîtea interpretări, — iar pe a doua o întăreşte cu drepturi speciale. Credem că, bogăţiile trebuesc să stea la dispoziţia muncitorului spre a le transforma în valori, fie pentru a le distribui în consumaţie. Muncitorul îşi cere un singur drept: dreptul la muncă. *Adică organizaţia socială să poată interveni oricînd, ca în imensa uzină, unde cu ajutorul muncii se transformă şi se valorifică bogăţiile în utilităţi,* munca *să aibă dreptul ei, prin care să i-se asigure continuitatea şi venitul necesar existenţii. In acest sens, dreptul la muncă trebue să fie sacru şi inviolabil.*

DEM. C. MILOZI

ASPECTE INTERNE

Ne-am ocupat până în prezent de cele două rotative politice, Liberalii şi Naţional-Ţărăniştii şi de apendicele guvernamental, Georgiştii. Azi vom privi puţin în lagărul opoziţionit al partidelor zise de dreapta. Desprindem dintre ele un om: Mareşalul Averescu, un partid transformat al d-nului Goga, şi un curent, Liga apărării Naţionale Creştine.

D-l MAREŞAL AVERESCU

Indiscutabil un om cinstit, de un înalt caracter, asupra căruia nici-o umbră nu poate plana, nici o calomnie nu poate prinde. Făuritorul în mare parte a unei Românii întregite, un purtător glorios al bastonului de mareşal, pe care şi l-a purtat în raniţă de pe vremea când era soldat.

Declaraţiile din ultimul timp, făcute la Braşov, Craiova şi Iaşi, ne arată o înţelegere a spiritului vremii, o apropiere de năzuinţele generaţiei actuale şi chiar o dorinţă de a lua comanda unui nou Mărăşti, politic .

SUCCESIUNEA GUVERNULUI LIBERAL

Numele Mareşalului Averescu este printre acele care circulă insistent când e vorba de căderea guvernului.

Georgiştii şi d. Argetoianu par a fi cei ce ar colabora în caz eventual de preluare a puterii. Ar fi un guvern cu trei concepţii şi mersul ne temem că ar semăna cu cel din fabula: racul, ştiuca şi cu broasca.

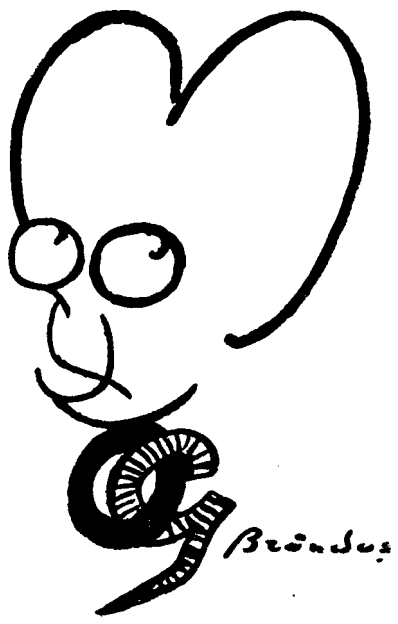

Ultimele declaraţii, de o fermitate de admirat ale d-nului George Brătianu, la congresul din 2 Decemvrie fac o apropiere simţitoare între Georgişti şi Averescani. Indicat ar fi să se coalizeze cu aceste două grupări mai mult d. Goga, decât d. Argetoianu.

Atitudinea din ultima vreme a d-lui Goga îl face simpatic maselor româneşti şi dacă ceeace l-a îndemnat să ia această postură de naţionalist integral, e din pură convingere şi nu din calcule electorale, succesul nu-l poate avea de cât asigurat.

Se pare că se duc de anumite persoane, tratative între fosta Gardă de fier şi Gogişti. Succesul unei apropieri este însă puţin probabil deoarece d. Goga n'ar avea nimic de câştigat apropiindu-şi pe Corneliu Z. Codreanu.

L. A. N. C.

Se pare că zilele acestea se vor petrece evenimente importante în lagărul Cuzist. Există un curent puternic de debarcare a d-nului George Cuza. Tinerele elemente

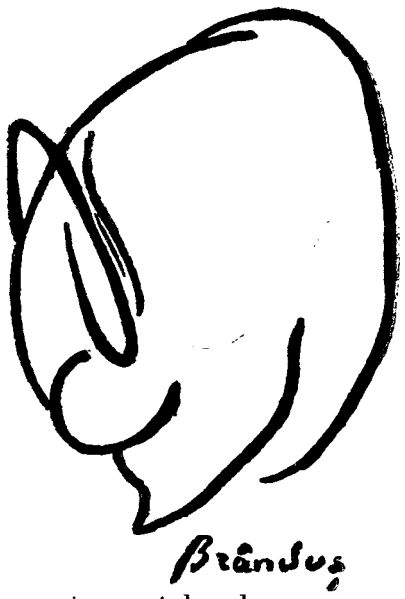

muncitoare şi de valoare nu vor să admită sistemul nepotismului la conducerea mişcării naţionale.

Dar nici aci nu este o perfectă omogenitate de vederi. D-l Popescu-Botoşani şi cu d. Tăzlăuanu par a lucra pe tablou separat. D-nii Dănulescu, Emilian şi alţii, pe alt tablou. Dar vom reveni cu o cronică mai complectă altădată.

Căutăm corespondenţi în toate centrele studenţeşti şi muncitoreşti. Ofertele cu fotografii şi material de probă, se vor trimite la redacţia gazetei.

Cronica externă

Unul din faptele cele mai importante din ultimele zile este atitudinea hotărâtă a Angliei, atitudine de această dată unanim potrivnică pretenţiilor ungureşti. Pe zi ce trece se vede cât de periculos şi nedrept a fost ajutorul anumitor ţări, fie moral, fie material, dat Ungariei.

Sperăm că hotărârile Societăţei Naţiunilor, ca răspuns la memoriul Jugoslav, vor fi categorice şi vor pune capăt acestei chestiuni care de mult ar fi trebuit să fie îngropată. De aceea credem că este foarte interesant să spicuim din declaraţiile atât de precise şi atât de invinuitoare al d-lui Ludovic Noudau :

In anul 1921 Erzberger, ministrul de externe german, care alături de Briand, caută asigurarea păcei pentru Europa şi ridicarea Germaniei, prin pace şi prin Liga Naţiunilor, este asasinat de Schulze şi Tylissen.

Deşi condamnaţi la muncă silnică pe viaţă ei trec nestingheriţi graniţa şi sunt găzduiţi în Ungaria de către un mare proprietar. Acolo alături de el asistă şi iau parte efectivă la toate mişcările revizioniste. Acest proprietar nu era altul decât Generalul Gömbös actualul prim ministru ungur. El trăise 10 ani la Zagreb şi îşi crease printre terorişti alianţe puternice. Incercarea lui, astăzi, de a acuza „Oorimul" şi pe Radici şeful partidului croat nu este decât o încercare de digresiune. In spatele asasinilor stau alţii.

Nu trebue uitat că mulţi ofiţeri de origină croată cari făceau parte din armata austro-ungară sunt astăzi refugiaţi în Ungaria şi Italia şi gravitează sau conduc mişcări revizioniste şi teroriste.

Ludovic Naodau afirmă intre altele că generalul Sachotich şi studentul Kvaternic ar fi sufletul mişcărei teroriste din Italia, având strânse legături cu cei din Ungaria. Kvaternic, s'a dovedit acest lucru, avea cele mai strânse legături cu grupul de asasini dela Marsilia; iar unchiul său fost colonel avea de asemenea cele mai strânse legături cu mişcarea de propagandă începută în 1913—14 de către d-l Kanya, actualul ministru de externe ungar, pe atunci şef al propagandei la Ball-Platz din Viena, şi unul dintre acei cărora se datoreşte inveninarea faptelor duse până la declararea războiului mondial.

Deci a acuza mişcarea naţionalistă croată sau nemulţumirii inerente interne jugoslave este pe deplin eronat. De altfel traducem textual un pasaj din Europäische Hefte:

„Nu sunt decât acei cari nu pricep nimic sau falşifică intenţionat faptele, cari pot nega că în dosul atentatului dela Marsilia există şi agenţi de ai Habsburgilor, cari sunt legaţi cu revizionismul ungar şi cu alţi duşmani ai Micei Inţelegeri. Mişcarea naţionalistă croată nu are nimic de văzut în această chestie. Cei cari primeau bani şi sprijin străin erau duşmanii inverşunaţi ai acestora".

Nici un mijloc nu mai trebue cruţat, nici o manifestare nu mai trebue oprită spre a se face lumină şi a se da în vileag mijloacele de luptă ale acelora, cari sapă aşezământul Europei de după războiu. Dacă vrem pacea, trebue lovit repede şi fără cruţare.

A început Anglia după Franţa să vorbească răspicat şi poate prin jocul de interese ce s'a deschis după atentatul dela Marsilia ca şi Italia să-şi dea seamă de datoria şi interesul ei. Şi pe deasupra unor simpatii sau antipatii, toate marile puteri de acord cu Mica Inţelegere să fie în stare să transforme cuvântul iluzoriu de pace într'o înfăptuire reală şi statornică.

C. C.

KOMINTERN

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Este un fapt cunoscut că marea majoritate a conducătorilor politici actuali din Rusia sovietică se compun din Evrei.

Trebue făcută o diferenţiere între masa compacta a evreilor credincioşi şi tabăra acestor evrei atei, fără confesiune, însetaţi după putere. Aceştia sunt componenţii conducerei efective a Rusiei de astăzi, adică a lui „Komintern".

Incă în timpul Ţarismului, din cauza persecuţiilor, o serie întreagă de evrei şi-au însuşit o cultură în afara şcolilor şi facultăţilor şi chiar în afara aşezămintelor culturale evreeşti. Din mijlocul acestor intelectuali şi semi-intelectuali Lenin şi-a recrutat uneletele pentru Revoluţie.

In contrazicere cu Apusul burghez, unde cel puţin la suprafaţă, după revoluţia franceză a început un proces de asimilare a evreilor cu populaţia ţărilor respective, în Rusia ca de altfel şi la noi, un asemenea proces nu se poate înfăptui.

Dacă cândva, anumiţi evrei din aceste ţări au trecut la creştinism, atunci nu au făcut-o din convingere ci numai pentru satisfacerea unor interese snobisto-economice.

La noi cazul Oskar Kaufman, Directorul general al Băncei de Credit, aşa zis român, redevenit din catolic, exact în urma unei nenorociri, cel mai pocăit şi habotnic mozaic).

Pe când mulţi din aceşti evrei discipoli ai lui Lenin, credeau sincer în marxismul acestui maestru, majoritatea vedea prin revoluţie terminarea oprimărilor antisemite şi posibilitatea cucerirei unei puteri discreţionale.

Sub ţarism, lupta contra clasei dominante de vechi conservatori arieni, dusă de fapt de polonezi, letoni, estoni, caucasieni, etc... a fost condusă cu înverşunare şi pasiune tot de această categorie de evrei.

Această revoluţie a fost deci mai mult o revoluţie a naţionalităţilor sub conducerea evreiască, mai puţin o revoluţie socială.

Mai puţin o luptă a claselor sau a ideilor, mai mult o luptă de rasă.

Rezultatul nu a fost o conducere a proletariatului. S'a născut pur şi simplu o nouă clasă dominantă, deci profitorii cei vechi au fost înlocuiţi prin profitori noi.

Astăzi, acest cerc restrâns de evrei conduce Rusia.

Toate posturile de comandă în politică, în presă, literatură, ştiinţă, muzică, cooperaţii, etc. sunt ocupate de aceşti evrei.

Deci, Rusia cu cele 160 milioane de ruşi, nu este condusă de ruşi ci de acest ciclu restrâns mosaic.

Komitern care conduce Rusia, nu poate fi deci expresiunea unui naţionalism sincer rusesc, fiind condus nu de ruşi, ci în majoritate de evrei.

Deci un antagonism esenţial între conducători şi conduşi, oricând cu posibilităţi de ezplozie.

Astfel se explică că în Rusia există deja un început de mişcare antisemită.

Un alt fapt mai merită o atenţiune specială.

Tot evrei, sub conducerea lui Trotzki, compun statul major al aşa zisei a patra Internaţională.

Pare se că sub ocrotirea unei puternice organizaţiuni internaţionale, aceşti comunişti proveniţi din multiple ţări, lucrează la consolidarea unui front comun, menit să ameninţe libertatea şi paşnica desvoltare a popoarelor.

Dacă, în anumite state europene, sau luat anumite măsuri mai serioase pentru împiedecare infiltraţiunilor comuniste, nu înseamnă că s'a declarat războiu general Judaismului.

Pericolul nu vine din partea maselor evreeşti, ci din partea acelora care formează conducerea lui Komintern şi a anexelor internaţionale.

Reluarea relaţiunilor diplomatice cu Rusia va avea drept urmare, printre altele, o oarecare înviorare a pieţei noastre economice.

Ruşii constrânşi a face anumite plăţi la Londra şi New-York în natură, anumite împrejurări vor veni în ajutor exportului materiilor noastre prime.

Dar Ministrul de interne, oricare ar fi el n'ar trebui să uite:

„Timeo Dananos et dona ferentes".

SERGIU

CRUCIADA ROMÂNISMULUI
Director: MIHAIL STELESCU
Redactor şef: ALEXANDRU TALEX
Ad-tor, V. GEORGESCU-SEGARCEA
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Str. Emil Costinescu 10
Bucureşti 6,
Abonamentul anual: 100 lei
Autorităţi şi instituţii: 500 lei
Pentru studenţi şi muncitori 75 le

TIP. «BUCOVINA», I. E. TOROUŢIU, STR. GR. ALEXANDRESCU, 4. BUCUREŞTI III.